

Voorjaarsnota 2014

en meerjarenperspectief 2015 - 2018

Hoofdstuk 1:	Inleiding	2
Hoofdstuk 2:	Vorderingen uitvoering collegeprogramma	4
2.1.	Inleiding	4
2.2.	Bestuur	4
2.3.	Economie en werkgelegenheid	5
2.4.	Ruimte, Natuur en Leefomgeving	7
2.5.	Mobiliteit en bereikbaarheid	8
2.6.	Leefbaarheid	9
2.7.	Investeringsagenda	9
2.8.	Organisatie-ontwikkeling	10
2.9.	Conclusie	11
Hoofdstuk 3:	Het budgettaire beeld	12
3.1.	Vertrekpunt najaarsnota 2013	12
3.2.	Correcties en aanpassingen ná de najaarsnota van 2013	12
3.3.	Conclusie en financieel perspectief	14
Hoofdstuk 4:	Afwegingen	16
4.1.	Afwegingen bedrijfsvoering	16
4.2.	Beleidsmatige afwegingen	17
Hoofdstuk 5:	Nog niet vastgelegde uitgaven en inkomsten	21
Hoofdstuk 6:	Conclusies en slot	22
Bijlage:	Grote projecten	23

In oktober 2013 hebben we de najaarsnota met de midterm-review uitgebracht. Daarin hebben we geconstateerd dat de uitvoering van de voornemens van het collegeprogramma goed op schema lag. Wel was duidelijk dat er enkele grote financiële vraagstukken op de provincie af gingen komen: een lager dividend van Delta, sanering van het Thermphos terrein, frictiekosten bij de fusie van Scoop en de ZB, en hogere ramingen voor de N62. We hebben daarom voorstellen gedaan om krachtig in te grijpen in de budgetten voor 2014 (€ 13 miljoen) en 2015 (€ 6 miljoen).

Daarbij moesten we keuzes maken, wat doen we nog wel en wat niet meer? De keuze was: we zetten in op uitvoeren van en investeren in die zaken die we begonnen zijn en die in ons collegeprogramma staan. Sommige zaken zetten we in een versnelling lager, dat kon niet anders. Maar ruimte voor nieuwe dingen, zo besloten we, is er nu even niet. Het adagium was: uitvoeren en investeren. De manier waarop: daadkrachtig, samen met anderen, en binnen tijd en budget.

Die lijn zetten we ook dit laatste jaar door. Waarbij we nog meer inzetten op afronden en projecten laten renderen. Van investeren naar renderen dus. Want dat wat we doen, moet zoveel mogelijk (economisch) effect hebben voor Zeeland en de Zeeuwen.

De ruimte voor het oppakken van nieuwe projecten beperkt te houden, maar we zijn er in geslaagd om verschillende projecten die gestart zijn ook af te ronden. We hebben recent een oplossing voor de financiering van de N62 aan u voorgesteld en hebben verder stappen gezet om de frictiekosten van Scoop en ZB en de saneringskosten van Thermphos voor de provincie te beperken. Daarbij houden we de algemene reserve op een goed niveau, zodat we mogelijkheden zien om – conform uw motie uit maart 2014 – middelen vrij te maken voor de Kredietunie en cofinanciering van Europese middelen.

Daarbij houden we vast aan het uitgangspunt uit ons collegeprogramma om de motorrijtuigenbelasting, na de eenmalige aanpassing uit 2012, niet verder te verhogen. Daarmee blijven we in Zeeland ruim beneden het landelijk gemiddelde tarief.

In deze voorjaarsnota gaan we kort in op de belangrijkste ontwikkelingen binnen de thema's van het collegeprogramma om vervolgens de financiële balans op te maken als uitgangssituatie voor de begroting van 2015.

In het collegeprogramma 'Stuwende Krachten' hebben we de focus gelegd op ontwikkeling van de economie. Die focus willen we ook voor de rest van de collegeperiode vasthouden. De economie van Zeeland is krachtig en veelzijdig. In tegenstelling tot veel andere regio's zien we ook dat de economie zich positief ontwikkelt. Er vestigen zich nieuwe bedrijven in Zeeland en we boeken belangrijke vooruitgang bij de projecten die we gestart zijn.

Om de opgaven uit het collegeprogramma goed te kunnen afronden, is niet altijd geld nodig. Op veel terreinen gaat het om het ontwikkelen van visie en om rollen zoals lobby, platformfunctie of signaalfunctie. Ook binnen die rollen is veel te doen, zeker nu de provinciale financiële middelen voor de komende periode beperkter zijn dan voorheen.

Behalve het uitvoeren van het collegeprogramma willen we in deze voorjaarsnota ook vooruitkijken naar een nieuwe collegeperiode. Belangrijk daarbij is de door Provinciale Staten vastgestelde visie 'Zeeland 2040'. De essentie van die visie vormt de beschrijving van het Zeeuws verlangen voor de toekomst.

Wij willen met die visie als college ook serieus rekening houden. Die visie sluit naadloos aan op het DNA van Zeeland, dat een bouwsteen was van ons LAND IN ZEE!-traject, maar dat ook terug te vinden is in de scenario's die aan de basis van de visie Zeeland 2040 hebben gelegen.

"Het Zeeuws Verlangen voor 2040 is een florerende netwerksamenleving en een netwerk- economie met een sterke sociale samenhang, ondersteund door een faciliterende overheid. Daardoor krijgen sociale en technologische innovaties de ruimte. Dit versterkt de samenwerking tussen burgers, maatschappelijke organisaties, ondernemers, kennisinstellingen en overheden. Deze samenwerking is gericht op het gezamenlijke belang: een actieve, gezonde en open samenleving, gebaseerd op de eigen kracht en waarden." (Zeeland 2040)

Een aanpak voor de concretisering van de visie sturen we voor de zomer van 2014 aan Provinciale Staten. Daarna volgen de beleidskeuzes. In deze voorjaarsnota maken we de samenhang ook al zichtbaar maken door verbanden te laten zien tussen elementen uit die visie en de uitvoering van het collegeprogramma. Niet persé als uitgangspunten voor het beleid, maar als kansen om al te anticiperen op Zeeland 2040.

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

In het laatste jaar van deze collegeperiode ligt onze focus op drie hoofdpunten:

- Afronden van het collegeprogramma
- Een solide financieel beleid met een duidelijk beeld van de risico's en de open einden
- Voorbereiding treffen voor een nieuwe bestuursperiode

Korte vooruitblik 2015-2040

Als in 2015 een nieuw college aantreedt, willen we zoveel mogelijk van de bestaande dossiers afgerond hebben en voorbereidingen voor een nieuwe periode getroffen hebben. Conform het beleid van de afgelopen jaren ramen we tot vier jaar vooruit dividend-inkomsten van Delta, maar we leggen daar geen beslag op, zodat een nieuw college de vrije keuze heeft om dat dividend in te zetten. Nu staat het jaar 2018 voor het eerst in de raming.

We gaan het komend jaar dus door met waar we aan begonnen zijn of wat al ver in voorbereiding was. Om in een nieuwe bestuursperiode ook de keuzes te kunnen maken die nodig zijn om het Zeeuws verlangen dichterbij te brengen, streven we ernaar om voor het eind van 2014 te starten met een dialoog over Zeeland 2040. Het voorstel daarvoor aan Provinciale Staten verwachten we, zoals hierboven aangegeven, voor de zomer van 2014 gereed te hebben.

Zeeland 2040 maakt onderscheid in een aantal thema's. 'Kwaliteit van Leven' is het doel voor 2040, 'Open Zeeland' is de voorwaarde om het doel te bereiken.

Drie megatrends bepalen de toekomst van Zeeland: technologisering, verduurzaming, verpersoonlijking. Samen met de eigen kracht van Zeeland als deltagebied is dat de kapstok van de toekomstvisie. (Zeeland 2040)

'Economische kansen' gaat over het benutten van ontwikkelingen. 'Sociale innovatie' over de veranderende behoeften van de samenleving. In ieder thema worden ontwikkelingen beschreven, dilemma's geschetst en keuzes gemaakt.

De visie Zeeland 2040 is voor ons als college in twee opzichten uitdagend:

Allereerst werken we bij het voorbereiden van ons beleid al aan het Zeeuws verlangen en de beschreven thema's in 2040. Dat pakken we op door (onderdelen van) de visie 2040 bijvoorbeeld al expliciet mee te nemen bij de voorbereidingen van een nieuw verkeers- en Vervoersplan (PVVP). Ook bij andere keuzes die we bij de uitvoering van ons beleid nog maken (zoals deze voorjaarsnota) nemen we Zeeland 2040 waar mogelijk al mee.

Daarnaast willen we de komende tijd aan de slag om samen met bedrijven, instellingen en burgers een concretiseringsslag en verdere invulling te maken van de visie. De betekenis van de provincie zal verder moeten gaan dan de inzet van middelen op kerntaken. Meer en meer zal de provincie in samenwerking met anderen (maatschappelijke instellingen, bedrijven, mede-overheden) taken en rollen invullen. Zo leggen we alvast nieuwe ideeën en voorstellen klaar om Zeeland nog beter te maken. We willen de dialoog daarover op een open manier aangaan, zodat iedereen de ruimte heeft om zijn opvattingen en ideeën naar voren te brengen. Bij de tafel van 15 hebben we met die manier van werken al goede ervaringen opgedaan en een basis gelegd voor samenwerking tussen de Zeeuwse overheden.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de vorderingen van het collegeprogramma, waarna we in hoofdstuk 3 de financiële balans opmaken. In hoofdstuk 4 geven we onze keuzes en uitgangspunten met betrekking tot de begroting van 2015 weer. Hoofdstuk 5 bevat de nog niet vastgelegde inkomsten en uitgaven. Hoofdstuk 6 bevat de conclusies.

In de bijlage geven we, zoals gebruikelijk in voor- en najaarsnota's, de stand van zaken weer met betrekking tot de grote projecten. We geven de voortgang weer en brengen we de risico's van die projecten in kaart..

2.1. Inleiding

Deze voorjaarsnota vormt vanuit het college de eerste input voor de Algemene Beschouwingen van Provinciale Staten en de begrotingsvoorbereiding voor 2015. Het vormt voor ons als college de gelegenheid om aan te geven hoe ver we staan in de uitvoering van ons collegeprogramma, dat immers vaak leidend is bij keuzes rond de begroting.

We doen dat compacter dan bij de Midtermreview uit 2013 of de eind 2014 op te stellen endtermreview en geven nu alleen de belangrijkste ontwikkelingen weer.

2.2. Bestuur

Samenwerking blijft in Zeeland een kernopgave, waarop in deze collegeperiode bestuurlijk belangrijke resultaten zijn geboekt. We noemen er enkele. Op het terrein van bestuur hebben we de afgelopen periode sterk ingezet op het organiseren van Zeelandbreed overleg over samenwerking tussen alle overheden via de **'tafel van 15'**. Dat proces willen we komende periode blijven stimuleren en ondersteunen. De eerste tastbare resultaten (het plan van aanpak) zijn binnenkort beschikbaar. Op 14 mei 2014 is er een netwerkbijeenkomst voor de Zeeuwse overheden. Daarmee zetten we in op de kwaliteit van samenwerking in en vanuit Zeeland, zonder terecht te komen in vormen van blauwdrukdenken, zoals herindeling.

Verder willen we een volgende stap zetten in het uitwerken van Zeeland 2040. In de afgelopen periode zijn de resultaten van de kerntakendiscussie uit december 2012 geïmplementeerd.

Een belangrijke resterende opgave ligt er nog rond **Scoop** en **Zeeuwse Bibliotheek**, die samen vorm gaan geven aan het door de provincie in het collegeprogramma opgenomen kennis- en informatiecentrum. Bij de begroting van 2014 lag er weliswaar een financieel voorstel van de instellingen, maar dat vonden we niet passend, zodat thans nog wordt gewerkt aan een alternatief voorstel met een

Zeeland wenst zich een vrije, democratische en sociaal rechtvaardige samenleving. Hierbinnen is veel ruimte voor eigen initiatief en coöperaties. Het gebruik maken van een eigentijdse en effectief democratisch forum is hiervoor de basis. Technologische ontwikkelingen die op ons afkomen staan ten dienste van cultuur, onderwijs en zorg. Solidariteitsvraagstukken zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van burgers, overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen. Gezamenlijk zullen zij eendrachtiger moeten samenwerken en krachtige visies moeten ontwikkelen. Dit betekent maatwerk in voorzieningen of producten in de vorm van wonen, werken en recreatie. (Zeeland 2040)

nieuwe raming. Eerder hebben we aangegeven dat we dat vóór de zomer van 2014 zouden aanbieden. Dat voorstel omvat een visie op het nieuwe kennis- en informatiecentrum, de organisatiestructuur, het verschil ten opzichte van de huidige situatie en de mogelijkheden om tegen acceptabele kosten en in overzienbare tijd in de nieuwe situatie te komen. Op 11 april 2014 vond een bijeenkomst plaats waar statenleden werden bijgepraat over de landelijke ontwikkelingen, de regionale visie en het proces. In ons voorstel aan Provinciale Staten zullen we verder ingaan op de relatie die in de toekomst met de provincie zal bestaan, en de uitwerking daarvan op statuten, de verwachte inkomstmogelijkheden, risico's, etc. Het mag duidelijk zijn dat onze inzet en onze verwachting is dat de kosten van ons nieuwe voorstel lager zullen zijn dan de eerdere raming van de instellingen.

In IPO-verband werken we samen aan de toekomst van de provincies. Vanuit het IPO is een project gestart onder de naam **"profiel provincies"**, waarin een herbezinning plaatsvindt op de taken en rollen van de provincies. De uitkomsten zullen worden gepresenteerd op het IPO-jaarcongres, dat dit jaar in Zeeland plaatsvindt. We vinden het belangrijk dat uw Staten goed aangesloten blijven op dit proces, omdat de Staten uiteindelijk invulling geven aan de taken en rollen van de provincie Zeeland.

Met de **fusie van de VVV's** is per 1 januari 2014 een belangrijke professionaliseringsstap gezet voor de toeristische sector. Daardoor wordt een verbeterde digitale informatievoorziening mogelijk. Deze krachtenbundeling is het resultaat van een jarenlang proces, en leidt er toe dat betere kwaliteit geboden kan worden en meer toeristen verleid worden om Zeeland te bezoeken.

Ook is de toeristische alliantie inmiddels van start gegaan, een samenwerking waarin VVV Zeeland, het kenniscentrum (Kust)toerisme en Economische Impuls hun krachten bundelen.

2.3. Economie en werkgelegenheid

De mondiale economische neergang van de laatste jaren is niet aan Zeeland voorbijgegaan. Een aantal grote en kleine bedrijven in Zeeland heeft het door faillissement niet gered. Recent nog koningden Sas Glas en Meijers Staal aan de productie te beëindigen.

De economie in Zeeland heeft alleen toekomst indien deze onderdeel uitmaakt van een groter netwerk. Zeeland streeft daarom voor een directe aansluiting met de omgeving van de Zuidwestelijke Delta via het water, spoor, wegenstructuur en het digitale netwerk.

Ruimte dient te zijn voor kleinschalige economie, maar ook grootschalige productie in de voedsel-keten en de (haven)industrie mits deze duurzaam is en de ruimte optimaal benut. (Zeeland 2040)

En vlak over de provinciegrens met Brabant sluit Philip Morris een fabriek, met forse impact op Zeeland omdat ook veel Zeeuwen hun baan verliezen. Ook de MKB-bedrijven hebben het in de huidige conjunctuur moeilijk.

In het bijzonder het Thermphos-dossier heeft van ons college veel aandacht gevraagd. Beperking van de milieuschade en van de kosten voor de provincie vormen nu belangrijke doelstellingen, nu een doorstart definitief van de baan is. De komende periode zullen we moeten bezien of het noodzakelijk is dat de provincie bijdraagt aan de saneringskosten. We verwachten dat we de komende maanden meer duidelijkheid over een vervolgaanpak kunnen melden.

In ons economisch beleid hebben we de nadruk gelegd op de omslag naar duurzame ontwikkelingen, zoals de biobased economy. Daarop wordt ook voortgang geboekt, bijvoorbeeld de stikstofwaterzuivering bij Yara waar proceswater wordt gezuiverd door er algen in te kweken die de stikstof uit het water halen. Zo kost de proceswaterzuivering geen geld, maar levert die geld op. En zo kweekte Arkema in Vlissingen zeewier in bassins, dat vervolgens benut wordt als duurzame bron van eiwitten en chemicaliën. Arkema onderzoekt samen met Wageningen Universiteit en bedrijfsleven, waaronder ook Impuls, of het wier als grondstof voor bijvoorbeeld bioplastics kan worden gebruikt.

Ook de algenkweekinstallatie van CSM en de oprichting van de stichting Biobased Delta zijn goede voorbeelden. Voor agrofood, de industrie en havens is ook WarmCO2 als onderdeel van Biopark Terneuzen inmiddels succesvol. Het glastuinbouwgebied dat overtollige warmte en CO2 van Yara gebruikt is uitgebreid met drie nieuwe bedrijven en daarmee bijna volledig benut.

Naast tegenvallers door het verlies van een aantal grote en kleinere bedrijven zien we dus ook nieuwe bedrijfsvestiging en nieuwe werkgelegenheid ontstaan. De economie in Zeeland ontwikkelt zich al met al beter dan elders in Nederland. Tegen de landelijke trend van glastuinbouw in, is er 72 ha grond verkocht voor nieuwe kassencomplexen in de Kanaalzone. We boeken vooruitgang in de restwarmtekoppelingen, bijvoorbeeld tussen Covra, Martens en Zeeland Refinery.

Recent is door Economische Impuls BV aangegeven dat er in 2013 in totaal vijftien nieuwe bedrijven zijn aangetrokken in Zeeland, die in de komende jaren zo'n 450 banen opleveren. Voor 2014 stond de teller in maart al weer op nog eens vijf bedrijven.

Ook in het energiedossier is er veel dynamiek bijvoorbeeld ten aanzien van de mogelijke ombouw van de kolencentrale van EPZ, het realiseren van energie uit water en de realisatie van windmolens zoals het Rijk van ons vraagt. De verstoorde concurrentieverhoudingen in de energiesector (als gevolg van o.a. de energiewende in Duitsland of de schaliegaswinning in bijv. de VS) vormen een belangrijk zorgpunt omdat zij de concurrentiepositie van de bedrijven in Zeeland kunnen aantasten. Dat kaarten we op Europees niveau aan. Ondertussen zijn we ingenomen met een initiatief als Smart Delta Resources vanuit de gedachte 'wie niet sterk is, moet slim zijn'.

Zeeland zet hiernaast in op het benutten van natuurlijke energiebronnen en gaat actief mee in de transitie van de hernieuwbare energiebronnen. (Zeeland 2040)

2. Vorderingen uitvoering collegeprogramma

De toekomst van het Zeeuwse energiebedrijf DELTA hangt mede samen met de ontwikkelingen op mondiaal niveau en de mate waarin de multi-utility-aanpak kansrijk blijft. De marges worden sterk bepaald door de vraag of de splitsingswet uiteindelijk wordt ingevoerd. In lijn met de informatie die we bespraken met de commissie BFW van 4 april 2014 worden strategie-opties verkend en zal een voorkeursscenario worden gedefinieerd.

De business-case-aanpak van ons college draagt bij aan vernieuwing en heeft de samenwerkingsprocessen in Zeeland en Zuid-West-Nederland gestimuleerd. Deze aanpak zetten we de komende periode door. Met een dergelijke aanpak voorkomen we ook tegenvallers zoals die rond het Biobased Training Center te Terneuzen. Bovendien geven we met het verlenen van een bijdrage aan de kredietunie een belangrijke extra impuls aan de structuurversterking van de Zeeuwse economie.

Dat geldt ook voor de afweging die we maken om deze collegeperiode onze deelname aan de strategische board Zuid West Nederland (en Vlaanderen) voort te zetten.

Op het dossier van de toegankelijkheid van de havens (Wielingen) zijn wel vorderingen gemaakt, maar wanneer de implementatie zal plaatsvinden is nog niet duidelijk.

Om ook in de toekomst te kunnen voorzien in voldoende voedselproductie, is innovatie in de voedselsector nodig. De Rusthoeve moet het agrarisch innovatiecentrum voor de akkerbouw van Zuidwest Nederland worden: daar worden 50 nieuwe gewassen geteeld voor voeding en biobased producten: deze proefteelten zijn uniek zijn voor Nederland. Verder wordt gedacht wordt aan een sterkere betrokkenheid van de private sector met hoogwaardig onderzoek en daarnaast een publieksfunctie. Dit laatste past in de maatschappelijke trend om de samenleving actiever te betrekken bij de agrarische sector en zo meer begrip en minder vooroordelen voor de sector te bewerkstelligen. De komende periode wordt er gewerkt aan een businessplan. Getracht wordt om voor de realisatie waar mogelijk beroep te doen op Europese fondsen. We steunen deze ontwikkeling en hebben medewerking toegezegd bij de verdere uitwerking.

Het hoofddoel van het Zeeuws innovatiefonds is om revoluerend bij te dragen aan meer succesvolle innovaties van MKB bedrijven en starters die bedrijfseconomisch rendement opleveren. Het fonds is specifiek gericht op de ontwikkelkosten van een innovatie om een nieuw product, dienst of combinatie daarvan op de markt te zetten of de concurrentiepositie van een onderneming te verbeteren. Voor 2014 en 2015 gaan we ervan uit dat de kosten van € 500.000 per jaar ten laste gebracht kunnen worden van de huidige Innogo-regeling. Voor 2016 en 2017 laten we aan een nieuw college over of zij hiervoor middelen wil vrijmaken.

Eind 2013 is uit een verkenning in het kader van de Digitale Agenda gebleken dat ca. 12.000 Zeeuwse adressen (recreatiebedrijven, boerderijen, woningen in buitengebieden en bedrijfsterreinen)

niet kunnen beschikken over snel internet. Hoewel wij de visie van de Zeeuwse SER delen dat dit onwenselijk is vanuit zowel economisch als maatschappelijk oogpunt, zien wij geen mogelijkheden daar in deze periode nog middelen voor te reserveren.

Een excellent digitaal netwerk is een voorwaarde om de negatieve effecten van de perifere ligging van Zeeland te verijdeln. Zeeland zet daarom in op technologische innovaties waardoor de beleving van afstand relatief wordt. (Zeeland 2040)

Met de ontwikkeling van hotspot Breskens wordt vooruitgang geboekt. Dit project focust op de binnenhaven, inclusief uitbreiding van de jachthaven, realisatie van een visserij experience en recreatiewoningen en – functies. De provincie heeft daarin geen ontwikkelfunctie, maar is wel partner. We hebben in deze context aan de gemeente Sluis kenbaar gemaakt dat we -onder voorwaarden - vanaf 2017 de intentie hebben om € 1 miljoen te investeren in deze hotspot.

Per 1 januari 2015 zal het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in werking treden. Nieuw is dat directe inkomensondersteuning vanuit Europa deels wordt gekoppeld aan vergroeningseisen. Dat heeft veel impact op de Zeeuwse akkerbouw. We willen de boeren helpen door provinciale beleidsdoe-

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

len te koppelen aan ecologische aandachtsgebieden, en de Europese middelen in Zeeland worden besteed. Te denken valt aan koppelingen met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, eventuele bufferzones rondom Natura-2000-gebieden of maatregelen vanuit de kaderrichtlijn water. De Provincie onderzoekt de mogelijkheden voor een zogenaamde 'grondbank of groenbank'.

2.4. Ruimte, natuur en leefomgeving

Na de vaststelling van het IOP hebben we de daarin opgenomen opgaven rond ruimte, natuur en leefomgeving, die onder onze kerntaken vallen, voortvarend ter hand genomen.

Zeeland kiest voor de wederzijdse verrijking van grootschalige en kleinschalige ontwikkelingen door alle geledingen van de samenleving. Met name de kleinschaligheid moet een grote mate van planologische (regel)vrijheid krijgen waardoor innovatie mogelijk wordt gemaakt. (Zeeland 2040)

Diverse gebiedsprojecten (Schouwen West, Schouwen Oost, Philippine) zijn afgerond, en bij bijvoorbeeld Waterdunen is een goede voortgang geboekt. Met de herstructurering van bedrijventerreinen liggen we vóór op schema. Ook de ontwikkeling van de marinierskazerne verloopt voorspoedig. We verwachten dat in juni 2014 de overeenkomst met het Rijk getekend wordt.

Ondanks de economische crisis kunnen we goede voortgang melden rond de ontwikkeling van glas-tuinbouw in Zeeland. In 2013 werd 72 ha. aan grond verkocht.

Eerder hebben we aangegeven dat we planologisch medewerking zullen verlenen aan eventuele initiatieven voor containerisatie. Vanuit de businesscase containerisatie zorgen we dat potentiële klanten op eenvoudige wijze de vervoermogelijkheden vanuit Zeeland in beeld krijgen. Recent werden wij bevestigd in onze zorg over het level playing field tussen de havens in Europa door een rapport van Ecorys. Wij blijven ons sterk maken voor eerlijke concurrentieverhoudingen.

In het IOP hebben we ons voorgenomen om woningmarktafspraken met gemeenten te maken. Inmiddels zijn dergelijke afspraken dergelijke afspraken vastgelegd. Bovendien hebben we substantiële bedragen gereserveerd voor het verbeteren van de woningmarkt in Zeeland (PIW). Deze regeling blijkt een groot succes en draagt bij aan de aanpassing die nodig is als gevolg van de demografische transitie die Zeeland doormaakt.

De komende periode zal het Rijk belangrijke besluiten nemen over het Nationale Deltaprogramma, waarbij het Rijk bepaalt welke maatregelen in het kader van de waterveiligheid en zoetwatervoorziening genomen en bekostigd zullen worden. In het kader van de Rijksstructuurvisie Grevelingen Volkerak-Zoommeer zal het Rijk besluiten nemen over de vraag of het Volkerak-Zoommeer zout wordt, er weer getij terugkomt op de Grevelingen inclusief een getijdencentrale en of de Grevelingen in noodsituaties gebruikt zal gaan worden als bergingsgebied voor rivierwater.

De bestaande woningvoorraad en het recreatieve landschap worden aangepast aan de wensen van de toekomstige bewoners. (Zeeland 2040)

Samen met onze partners in de Zuidwestelijke Delta bereiden we een regionaal bod voor met betrekking tot een zout Volkerak-Zoommeer, om ook de zaken die we tot

Bij de verdere ontwikkeling van de Delta worden de eigenheid en verschillen tussen Westerschelde, Oosterschelde en Grevelingen-Volkerak optimaal benut. (Zeeland 2040)

de provinciale verantwoordelijkheid kunnen rekenen, te kunnen uitvoeren, en daarmee een bijdrage te leveren aan een voor Zeeland goed totaalpakket. Omdat de onderhandelingen hierover nog gaande zijn, kunnen we echter nog geen bedrag in de ramingen opnemen.

2. Vorderingen uitvoering collegeprogramma

De herijking van de EHS is afgerond. De toegankelijkheid van natuurgebieden is daardoor ook sterk verbeterd.

Een belangrijk vraagstuk ligt er nog wel vanuit de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS): hoe laten we de ontwikkeling van onze economie hand in hand gaan met een verbetering van de kwaliteit van de Zeeuwse natuur en leefomgeving.

Die uitdaging gaan we aan door in te zetten op duurzame ontwikkelingen en een robuuste natuur. Daarmee voorkomen we dat economische ontwikkelingen geblokkeerd worden, terwijl we tegelijkertijd onze internationale afspraken nakomen om het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen. Ook maken we ons zorgen over de gevolgen voor de landbouw. Voor de komende periode is de PAS een van de belangrijkste aandachtspunten. Met name de stikstof depositie uit het buitenland en tekorten aan ontwikkelingsruimte spelen een voorname rol.

In het landschap wordt de delta beter herkenbaar en beleefbaar en worden ruimtelijke kwaliteiten versterkt. De delta fungeert als proeftuin voor innovatie deltatechnologie waarbinnen ruimte is voor dynamiek tussen de grenzen van land en water. Hierbij heeft elke delta haar eigen kwaliteiten. (Zeeland 2040)

2.5. Mobiliteit en bereikbaarheid

We hebben in deze periode fors geïnvesteerd in het verbeteren van infrastructuur. De aanleg van de N62 draagt samen met de Sluiskiltunnel bij aan de economische ontwikkeling van de Kanaalzone. De Sluiskiltunnel nadert zijn voltooiing en kan dankzij goed management zeer waarschijnlijk binnen de tijd en binnen het beschikbare budget worden afgerond. Daar staat tegenover dat de aanbesteding van de Sloeweg - in lijn met de verwachtingen die wij eerder met u gedeeld hebben - tot een overschrijding van het budget met ca 10% ofwel € 5,3 miljoen leidt. Wij voorzien nu al dat ook bij de aanbesteding van de Tractaatweg het budget ontoereikend zal blijken te zijn. Voor uw vergadering van 25 april 2014 hebben wij voorgesteld deze overschrijdingen van het beschikbare budget van het Rijk te activeren en de kosten ten laste van de investeringsruimte in het MIZ te brengen.

Door de uitbreiding van het wegenareaal als gevolg van de verdubbeling van de N62 hebben we in de meerjarenraming vanaf 2016 ook de bijbehorende verhoging van het budget voor beheer en onderhoud opgenomen.

Zeeland zorgt (...) voor een directe aansluiting met de omgeving van de Zuidwestelijke Delta: de scheepvaartcorridor Seine-Scheldeverbinding, de relaties met Vlaanderen, de relaties tussen de Rotterdamse en de Antwerpse havens, de Waterpoort van West Brabant met zijn biobased economy en de stedelijke dynamiek van de metropool die Zeeland omringt. (Zeeland 2040)

Verder is bij de MIRT-besprekingen in 2013 bereikt dat het Rijk € 8,8 mln wil bijdragen aan de extra aansluiting op de A58 bij Goes. De gemeente Goes trekt dit project. Ook de Provincie draagt financieel bij. Het is te verwachten dat de decentralisatie van de BDU naar de provincies in 2015 zal plaatsvinden. Of hieraan directe financiële effecten voor de provincie zijn verbonden, is nog niet duidelijk. De gunning van het openbaar busvervoer Zeeland (2015 t/m 2024) heeft in april 2014 plaatsgevonden. Naast het vaste busvervoer is er het flexnet ('haltetaxi'), dat wordt geïntegreerd met het systeem van (gemeentelijk) Wmo-vervoer. Bestuurlijk zijn tussen Provincie en gemeenten de spelregels voor het flexnet afgestemd. De verdere concretisering van het flexnet vindt vanaf mei 2014 plaats, zodat de start op 1 januari 2015 soepel kan verlopen. Een belangrijk aspect daarbij is de afstemming met het vaste busvervoer en de communicatie over de veranderingen in het aanbod.

De aanbesteding van de Fast Ferry vond afzonderlijk plaats, maar heeft geen inschrijvingen opgeleverd. De komende tijd gaan we de mogelijkheid in kaart brengen om de exploitatie van het fiets-voetveer onder te brengen bij de NV Westerscheldetunnel, zodat de verbinding voor Zeeland kan worden

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

behouden. We vinden dat een logisch alternatief omdat het fiets-voetveer destijds is ontstaan bij de ingebruikname van de Westerscheldetunnel.

Met de aanleg van landbouwroutes dragen we bij aan de verkeersveiligheid in Zeeland. In 2013 zijn bij Tholen, Koudekerke en Kloetinge projecten gerealiseerd. We gaan nu verder met projecten nabij Zierikzee, Hulst, Kortgene, Sint Annaland en Oud Vossemeer.

Tenslotte kunnen we melden dat in september 2014 de start plaatsvindt van het Zeeuws kenniscentrum logistiek, waar overheid, onderwijs en ondernemers elkaar ontmoeten.

2.6. Leefbaarheid

Met de vaststelling van een ontwerp-nota leefbaarheid en bevolkingsontwikkeling is een belangrijke stap gezet in het expliciet maken van het 'model anderhalf' en de aanpak van de bevolkingsontwikkeling van Zeeland. In 2013 hebben we hiervoor ook al financiële middelen vrijgemaakt en ook inzichtelijk gemaakt hoe de 'krimpfactor' in het provinciefonds is verdeeld over de verschillende opgaven en beleidsterreinen van de provincie. Het gaat namelijk niet om een extra budget, maar een toerekening van bestaande budgetten. Na vaststelling van de nota door Provinciale Staten gaan we die verder uitwerken en uitvoeren.

Goede gezondheidszorg is essentieel voor de kwaliteit van leven in Zeeland. Enerzijds is gezondheid een basiskwaliteit die beschermd dient te worden. Anderzijds zijn er ontwikkelkansen in relatie tot zorg met wonen, recreatie, voedselproductie en landschapsontwikkeling. Hiermee profileert Zeeland zich als actieve en gezonde provincie voor een brede doelgroep. Hiernaast is een goede onderwijs- en onderzoeksstructuur de basis van een wervend vestigingsklimaat. Een andere hieraan gekoppelde basisconditie is de samenwerking tussen kernen, gemeenten en steden op het gebied van voorzieningen, cultuur, woonmilieus, landschap, en toerisme en recreatie. Elk heeft hiernaast een eigen identiteit en functie in haar regio en omliggende agglomeratie en is op haar eigen manier goed verbonden met deze omgeving. (Zeeland 2040)

Op het gebied van zorg en welzijn staan de komende periode belangrijke veranderingen op stapel. Gemeenten worden per 2015 verantwoordelijk voor grote delen van de zorg en zullen tegelijkertijd grote besparingen moeten realiseren. We zien dat gemeenten in Zeeland deze uitdaging serieus nemen en bespreken binnen de tafel van 15 ook de samenwerkingsvormen die nodig zijn om de nieuwe taken goed vorm te kunnen geven.

De grootste provinciale uitdaging op het gebied van leefbaarheid is de overdracht van de taken rond jeugdzorg naar de gemeenten. We zetten erop in dat de zorg wordt gecontinueerd, de kwaliteit wordt geborgd en de gemeenten hun verantwoordelijkheden oppakken. We blijven ons daarvoor sterk maken.

Voor de ontwikkeling van Zeeland is kennis en onderzoek een belangrijke drager, zo blijkt ook uit het recente advies "De slimme kracht van Zeeland", van de Wetenschappelijke Raad Zeeland. We vragen daarom de onderwijsautoriteit een masterplan op te stellen voor de ontwikkeling van het hoger en wetenschappelijk onderwijs en onderzoek (HWO). Dat moet bijdragen aan het Zeeuwse vestigingsklimaat, HWO-klimaat en onderzoek en het rendement daarvan.

2.7. Investeringsagenda

Bij de kerntakendiscussie hebben we aangegeven dat we ons meer willen richten op de investerende en ontwikkelende rol van de provincie en hebben we de onderwerpen benoemd voor een provinciale investeringsagenda. Met de nieuwe programma-indeling van de begroting is het onze inzet om het onderscheid tussen de beheer- en de ontwikkeltaken duidelijker zichtbaar te maken (zie 2.9.). De investeringsagenda is nu weliswaar in de huidige begroting niet afzonderlijk zichtbaar, maar wordt

2. Vorderingen uitvoering collegeprogramma

uitgevoerd binnen de bestaande budgetten. Zo wordt binnen de budgetten van het omgevingsplan de provinciale impuls wonen uitgevoerd, wordt de marinierskazerne ontwikkeld en worden bijdragen gegeven voor de ontwikkeling van bedrijfsterreinen.

De afgelopen EU-programmaperiode is met inzet van provinciale cofinanciering jaarlijks gemiddeld € 20 miljoen aan investeringen in Zeeland gerealiseerd. Ook voor de komende jaren (periode 2014-2020) liggen er kansen bij verschillende operationele programma's. Dit betreft OP Zuid, de Interreg A-programma's Vlaanderen-Nederland, Twee Zeeën, Interreg B Noord-West Europa, Noordzee en Interreg C Europe, POP 3, Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV).

De cofinanciering van dergelijke fondsen vond in het verleden veelal plaats vanuit de economische agenda en was dus ook collegeperiode-gebonden. Voor het laatste begrotingsjaar van deze collegeperiode is dat als gevolg van de bezuinigingen onvoldoende het geval. We willen daarom - in lijn met de motie van PS van 14 maart 2014- een afzonderlijk bedrag beschikbaar stellen voor cofinanciering van Europese projecten (zie hfs 4.2).

2.8. Organisatie-ontwikkeling

Vanuit onder andere het advies van de commissie Calon hebben we in deze collegeperiode een ingrijpende reorganisatie en afslanking van het provinciaal apparaat doorgevoerd. Met die reorganisatie hebben we de verkokering binnen de provinciale organisatie doorbroken en gekozen voor een andere structuur. Om de nieuwe rollen en de gewenste cultuur verder te ontwikkelen, zijn we in 2013 gestart met een programma organisatie-ontwikkeling dat doorloopt in 2014 en 2015.

Na de reorganisatie per 1 januari 2013 hebben we inmiddels weer nieuwe wijzigingen doorgevoerd. Per 1 januari 2014 is de RUD gevormd. Die reorganisatie is in beginsel afgerond. Per 1 januari komen ook de jeugdzorgtaken te vervallen. Daarnaast wordt in het kader van de decentralisatie van natuurtaken een deel van de DLG-organisatie per 1 januari 2015 aan de provincie toegevoegd. Dit gaat om ca. 18 FTE. De overname van dit personeel is direct het gevolg van de decentralisatie natuur, waarover in 2011 door rijk en provincies besloten is. Formatie die over komt zal dus ook met name op dat vlak werkzaam zijn in combinatie met grond/kavelruil. Pas als we helder hebben welke functies over komen is het mogelijk te beslissen over een eventuele organisatieaanpassing.

Ook de bedrijfsvoering van de Provincie ontwikkelt zich. De centrale huisvesting van het personeel zien we als succesvol. De wens de integrale samenwerking te ondersteunen door middel van het nieuwe zaakstelsel is een noodzakelijke vervolgstap, maar er komt nog wel een aantal budgettaire aanpassingen uit voort. Daarop komen we later in deze nota terug.

De afslanking van de organisatie heeft ertoe geleid dat een aantal provinciale gebouwen overtoollig is en kan worden verkocht. Dat gaat om het gebouw het Groene Woud, Achter de Houttuinen en Nieuwe Burgh. De resterende gebouwen zullen deels moeten worden gerenoveerd en aangepast aan de nieuwe manier van werken. Het beheer- en onderhoudssysteem wordt de komende periode verder geactualiseerd.

2.9. Wijziging indeling Programma-begroting

In de Programmabegroting 2014 staat vermeld dat er een voorstel uitgewerkt zal worden om inzicht te geven in beheer en ontwikkeltaken en de indeling van de programma's voor de Begroting 2015 te bezien.

Het uitgangspunt is om het provinciale beleid, zoals in de diverse beleidsnota's (Cultuur, OP, EA en PWP) is vastgelegd, op een optimale manier in de begroting vast te leggen. De huidige programma-indeling sluit niet meer aan op de werkwijze van de provincie. Het doel is om zo goed mogelijk bij te dragen aan de kaderstellende en autoriserende taak van PS op de realisatie van het provinciale beleid. Hiermee komt er meer aansluiting tussen de diverse beleidsnota's en de indeling van de beleidsprogramma's in de begroting. Het voorstel is om de bestaande programma-indeling in te dikken.

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

De wijzigingen ten opzichte van de huidige programmaindeling zijn dat programma 1 (Sociaal beleid) en 3 (Cultuur) worden samengevoegd naar één programma Cultuur en Samenleving. We zien dat andere provincies ook dit programma gebruiken om deze twee onderwerpen onder te brengen. Ook specifieke acties ten aanzien van demografie, voor zover niet sectoraal toe te wijzen aan één van de andere beleidsnota's of programma's, kunnen hier worden onder gebracht. Programma 2 (Jeugdzorg) vervalt omdat deze taak gedecentraliseerd wordt naar de gemeenten. De programma's Recreatie en Toerisme, Landbouw en Visserij en Onderwijs worden als aparte doelstelling ondergebracht bij het programma Economie.

Om invulling te geven aan de kaderstellende en autoriserende rol autoriseerden Provinciale Staten tot nu toe de totale inkomsten en uitgaven op programmaniveau (inclusief doeluitkeringen). Met ingang van de begroting 2015 zal autorisatie op doelstellingenniveau gaan plaatsvinden en zullen ook mutaties tussen doelstellingen binnen een programma worden voorgelegd in een begrotingswijziging.

Om de financiële leesbaarheid op doelstellingsniveau te vergroten en inzicht te geven in beheer en ontwikkeltaken gaan zal in de Begroting 2015 een overzicht opgenomen worden op doelstellingsniveau waarin de middelen (meerjarig) gesplitst worden weergegeven naar baten en lasten en een overzicht op programmaniveau waarin de middelen gesplitst worden weergegeven naar beheer en ontwikkeltaken.

Deze nieuwe opzet willen we voor het eerst toepassen op de Begroting 2015 en medio 2015 met Provinciale Staten evalueren.

2.10. Conclusie

Naar aanleiding van tegenvallers in het DELTA-dividend hebben Provinciale Staten besloten fors in te grijpen in de provinciale uitgaven. Mede dankzij die ingrepen kunnen we nu een sluitend meerjarenperspectief presenteren, waarbij we ook nog een aantal gerichte intensiveringen kunnen doen om de uitvoering van ons collegeprogramma te borgen.

Het grootste deel van de voornemens uit ons collegeprogramma is gevorderd en kan met de beschikbare budgetten verder tot uitvoering worden gebracht. Veel opgaven zijn ook niet of niet primair financieel van aard. Vaak ook gaat het om de lobby, de platformfunctie of de signaalfunctie die de provincie kan invullen.

3.1. Vertrekpunt: najaarsnota 2013

In dit hoofdstuk beschrijven we in financiële zin wat de situatie was bij de najaarsnota 2013 en beschrijven we mutaties die daarop van toepassing zijn.

Nieuw is dat we vanaf nu niet alleen ingaan op de vraag of de begroting sluitend is, maar dat we op verzoek van het Ministerie van BZK ook onderscheid maken in structurele en incidentele inkomsten (baten) en uitgaven (lasten). Incidentele inkomsten en uitgaven zijn éénmalig (of enkele jaren achtereen), structurele inkomsten en uitgaven komen telkens terug. In een parallel met de privésfeer: salaris en huur zijn structurele inkomsten en uitgaven, een belastingteruggave en de rekening van een restaurant zijn incidenteel. Voor een solide huishouding is vooral van belang dat de structurele inkomsten hoger zijn dan de structurele uitgaven.

Tabel 1: Vertrekpunt najaarsnota 2013

Meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
Structurele lasten	87.265.803	93.307.639	91.510.896	92.396.271	94.955.696
Structurele baten	-117.200.640	-103.000.681	-102.869.171	-101.801.871	-103.872.671
Saldo structurele lasten/baten	-29.934.837	-9.693.042	-11.358.275	-9.405.600	-8.916.975
Incidentele lasten	57.446.195	29.785.242	26.358.275	24.405.600	8.241.700
Incidentele baten	-27.511.358	-20.092.200	-15.000.000	-15.000.000	-1.000.000
Saldo incidentele lasten/baten	29.934.837	9.693.042	11.358.275	9.405.600	7.241.700
Saldo incidenteel / structureel	-	-	-	-	1.675.275
Stand na najaarsnota 2013	0	0	0	0	1.675.275

Uit tabel 1 blijkt dat onze structurele inkomsten (baten) hoger zijn dan de structurele uitgaven (lasten). Dat is belangrijk, omdat het richting onze toezichthouder bewijst dat we een structureel sluitend meerjarenperspectief hebben.

We hebben dus de ruimte om vanuit structurele middelen ook incidentele activiteiten te betalen. In de praktijk geven we in deze periode wel iets meer uit, maar door aan te vullen uit de algemene reserve komen de jaartotalen op nihil uit.

Op basis van de najaarsnota en het toevoegen van de jaarschijf 2018 in het meerjarenperspectief is er nog krap € 1,7 miljoen beschikbaar.

Voor de goede orde merken we hierbij op dat doeluitkeringen (dus uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, waarbij ook sprake is van een verplichting om eventuele restanten terug te betalen) niet in de totalen zijn opgenomen. Per saldo hebben die ook geen invloed.

Overigens lopen de verplichtingen voor het Omgevingsplan af in 2018, zodat er op dit moment nog een positieve sprong in de budgettaire ruimte na 2018 is voorzien.

3.2. Mutaties ná de najaarsnota 2013

Na de vaststelling van de Begroting 2013 en de najaarsnota heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden van het financiële beeld.

Deze wijzigingen zijn technisch van karakter of zijn niet te beïnvloeden. Vandaar dat we in deze voorjaarsnota daarvan geen uitgebreide beschrijving opnemen, maar deze slechts kort benoemen. Voorbeeld van zo'n wijziging is de verwerking van de decembercirculaire, waarbij het Ministerie van BZK ons aanpassingen in de provinciefonds meedeelt of de effecten van functiewaardering bij een deel van de provinciale organisatie.

Een voorbeeld van andere orde is de uitgave voor de spoormaatsregelen Goes, waar provinciale Staten al in 2006 krediet voor hadden verleend, maar die pas nu tot daadwerkelijke uitgaven leidt. Ook dat zien we in dit kader als een onvermijdelijke uitgaaf.

Ook de extra onderhoudskosten van de N62 beschouwen we als technische aanpassing van de begroting.

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

Tabel 2: Mutaties na de najaarsnota van 2013

Meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
1 Motie december 2012 subsidie Klaverblad	-684.000	-342.000	-342.700	-	-
2 Boeggolf reparatie Slagkracht Westerschelde	-165.700	-	-	-	-
3 Reservering NJN 2013 vakantiegeldverplichting	1.000.000	-1.000.000	-	-	-
4 Restant taakstelling 19 miljoen	-	-160.700	-	-	-
5 Provinciefonds decembercirculaire 2013	236.000	236.000	236.000	236.000	-
6 Transitiekostenvergoeding RUD tbv taakstelling formatiereductie Services	-163.900	-78.200	-47.000	-36.200	-
7 Spoormaatregelelen Goes	-600.000	-1.650.000	-	-	-1.650.000
Saldo incidentele mutaties	-377.600	-2.994.900	-153.700	199.800	-1.650.000
8 Correctie op verwerking meicirculaire 2013	-	-259.000	-518.000	-518.000	-518.000
9 Boeggolf reparatie Rekenkamer	-25.400	-25.400	-25.400	-25.400	-25.400
10 Bijdrage RIEC	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
11 Budgetbewaking	137.800	-16.500	-16.700	114.000	-16.800
12a Indexering begroting 2015 ev.	-	-1.610.000	-1.192.800	-1.243.000	-1.218.500
12b Dekking tlv meicirculaire 2014	-	1.610.000	1.192.800	1.243.000	1.218.500
13 Actualisatie voorziening NAR	353.000	240.000	149.000	75.000	31.000
14 Actualisatie voorziening PSD	90.000	73.000	57.000	44.000	34.000
15 Rentelasten financieringsfunctie	242.000	205.000	105.000	-300.000	-306.000
16 Vervallen dividend Waterschapsbank	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
17 Toename Omslag waterschapshoefting provinciale eigendommen	-	-72.000	-72.000	-72.000	-72.000
18 Personeelskosten gericht belonen	-240.000	-240.000	-240.000	-240.000	-240.000
19 Correctie kapitaallasten zaaksysteem	-99.700	-99.700	-23.600	155.700	-90.700
20 Onderhoudslasten N62 (Sloe- en Tractaatweg)	-	-	-238.000	-596.000	-715.000
21 Functiewaardering afdeling B&O	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
Saldo structurele mutaties	355.700	-296.600	-924.700	-1.464.700	-2.020.900
Tussenstand meerjarenperspectief	-21.900	-3.291.500	-1.078.400	-1.264.900	-1.995.625

Korte toelichting:

- De doorwerking van het besluit uit 2012 om de korting op de subsidie van het Klaverblad een jaar uit te stellen was nog niet verwerkt.
- Slagkracht Westerschelde omvat een reparatie van de boeggolf –operatie uit 2012.
- Aanpassing van de regeling voor vakantiegeld gaat een jaar later in, zodat de kosten een jaar later vallen.
- De taakstelling van € 19 miljoen uit maart 2014 is niet helemaal gehaald. Het restant blijft dus staan.
- Deze regel omvat de effecten van de decembercirculaire 2013.
- De Provincie ontvangt een eenmalige vergoeding voor transitiekosten van de RUD (€ 236.000 gedurende vier jaar, zie 5). Deze wordt ingezet om de reductie van de formatie bij het werkveld services op te vangen. Het verschil tussen 5 en 6 valt vrij ten gunste van de algemene reserve.
- In de voor- en najaarsnota 2013 hebben wij aangegeven een bijdrage van € 3,9 miljoen bij te willen dragen -onder voorbehoud van goedkeuring door uw Staten- aan spoormaatregelelen in Goes. Inmiddels is duidelijk wanneer wij onze bijdrage moeten leveren, zodat we deze nu ook willen dekken door bijdragen in 2014, 2015 en 2018.
- Betreft een administratieve correctie van de verwerking van de meicirculaire 2013.
- Budget Rekenkamer omvat een reparatie van de boeggolf-operatie van 2012.
- Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Zuid-West Nederland is opgericht om het samenwerkingsverband (van overheden, politie, OM, Belastingdienst, KMAR, Douane, FIOD en SIOD) te ondersteunen om te voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd. In 2013 hebben we besloten structureel te willen bijdragen. Deze mutatie is destijds ten onrechte slechts incidenteel verwerkt.
- De indexering van de Begroting 2015 laten we afhangen van de uitkomst van de meicirculaire 2014 (zie hoofdstuk 4.1).

3. Het budgettaire beeld

- 13 en 14. Een deel van het rekeningsaldo 2013 wordt veroorzaakt door de rentebijbeschrijvingen op de voorzieningen NAR en PSD, die hoger blijken te zijn dan nodig. In de toekomst kunnen die bijbeschrijvingen lager zijn.
15. Rente: Sinds 2012 leent de provincie structureel geld. Op dat moment is, om het risico van renteschommelingen af te dekken, een zogenaamde SWAP afgesloten, die 90% van het renterisico afdekt. Op dat moment werd uitgegaan van een piek van de financieringsbehoefte in 2015. Door nieuwe grote projecten, zoals de Marinierskazerne, en het wijzigen van de planning van projecten zoals Sloe- en Tractaatweg, wordt die piek nu in 2017/2018 verwacht. Het andere beeld van de rentelast (lager tot en met 2016, hoger vanaf 2017) betekent ook dat de afdekking van het risico moet worden aangepast. Consequenties hiervan is dat vermoedelijk in 2017 ook de voorziening SWAP van € 1 miljoen vrijvalt. Deze vrijval is nog niet verwerkt aangezien het moment en omvang nog onzeker zijn.
16. Om te kunnen voldoen aan Europese regels heeft de Waterschapsbank moeten besluiten om tenminste tot en met 2018 geen dividend meer uit te keren. Wij ramen daarom het dividend af. We komen afzonderlijk met een voorstel over het al dan niet in portefeuille houden van deze aandelen.
17. Het waterschap heeft de heffingsgrondslag veranderd. Gevolg hiervan is dat de Provincie wordt geconfronteerd met hogere lasten. In 2014 kunnen die nog incidenteel worden opgevangen, vanaf 2015 zullen de hogere lasten moeten worden geraamd.
18. Volgens de cao-afspraken zou een budget voor gericht belonen in de begroting moeten zijn opgenomen. In 2013 is dit gedekt uit een lopend budget. Vanaf 2014 moeten we dit structureel ramen.
19. Diverse aanpassingen e-dienstverlening, waaronder de doorvertaling van de eerder geaccordeerde investering in kapitaalslasten van het zaakstelsel. Zie verder de toelichting bij 4.2.
20. Vanaf 2016 dienen de onderhoudskosten van de Sloeweg en de Tractaatweg (N62) te worden geraamd in de begroting.
21. Bij Beheer en Onderhoud hebben nieuwe functiebeschrijvingen en functiewaarderingen geleid tot hogere kosten van € 65.000 per jaar.

3.3. Conclusie en financieel perspectief

Op basis van de diverse mutaties op het meerjarenperspectief en de bijbehorende onttrekkingen en toevoegingen aan de provinciale reserve wordt in de tabellen 3 en 4 het startpunt geschetst voor de beleidsmatige afwegingen, die volgen in hoofdstuk 4.

Tabel 3: Financieel perspectief na verwerking van mutaties

Meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
Structurele lasten	86.893.103	93.587.239	92.418.596	93.843.971	96.959.596
Structurele baten	-117.183.640	-102.983.681	-102.852.171	-101.784.871	-103.855.671
Saldo structurele lasten/baten	-30.290.537	-9.396.442	-10.433.575	-7.940.900	-6.896.075
Incidentele lasten	58.059.795	33.016.142	26.747.975	24.441.800	9.891.700
Incidentele baten	-27.747.358	-20.328.200	-15.236.000	-15.236.000	-1.000.000
Saldo incidentele lasten/baten	30.312.437	12.687.942	11.511.975	9.205.800	8.891.700
Saldo incidenteel / structureel	-21.900	-3.291.500	-1.078.400	-1.264.900	-1.995.625
Tussenstand meerjarenperspectief	-21.900	-3.291.500	-1.078.400	-1.264.900	-1.995.625

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

Tabel 4. Ontwikkeling algemene reserve

Algemene reserve	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x € 1.000)	huidig	meerjarenbegroting			
Beginstand na najaarsnota 2013	48.190	34.274	34.289	32.409	33.827
Beginstand (jaarrekening 2013)	50.317	40.976	35.147	32.190	32.343
Onttrekkingen begroting incl. wijzigingen	-32.632	-14.441	-5.759	-5.488	-508
Toevoegingen begroting incl. wijzigingen	17.948	13.322	3.880	6.906	450
Jaarrekeningresultaat 2013	5.773				
Bestemming saldo jaarrekening 2013	-408	-1.419			
Subtotaal	40.998	38.439	33.268	33.608	32.285
Saldo vanuit tussenstand meerjarenperspectief	-22	-3.292	-1.078	-1.265	-1.996
Stand algemene reserve voorjaarsnota 2014	40.976	35.147	32.190	32.343	30.289

Bij de jaarrekening 2013 hebben wij voorgesteld om van het saldo van ca. € 5,8 miljoen een bedrag van € 3,8 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

Voor circa € 2 miljoen is het saldo veroorzaakt door (cofinanciering van) projecten en opdrachten die drukken op of zijn doorgeschoven naar 2014 en later.

Een en ander betekent dat het materiele rekeningresultaat niet € 5,8 miljoen maar € 3,8 miljoen is.

Het beeld laat zich als volgt samenvatten:

- De structurele inkomsten zijn ook de komende jaren voldoende om de structurele uitgaven te dekken, de incidentele uitgaven zijn groter dan de incidentele inkomsten;
- Al met al zijn de geraamde uitgaven groter dan de geraamde inkomsten. De provinciale reserve zakt daardoor maar blijft boven het beoogde niveau van € 25 miljoen;
- Er is beperkte ruimte voor extra uitgaven aanwezig;
- Die conclusie vormt het uitgangspunt voor de beleidsmatige afwegingen en prioriteiten in hoofdstuk 4.

4.1. Afwegingen bedrijfsvoering

Tabel 5. Afwegingen bedrijfsvoering

Meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
Bedrijfsvoering afwegingen					
Saldo incidentele mutaties	-	-	-	-	-
1 Inhuur brug- en sluisbediening	-	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000
2 Zaakgericht werken / zaaksysteem	-	-435.000	-210.000	-85.000	-85.000
3 Indexering begroting	-	PM	PM	PM	PM
4 Besparing Provinciewerk	-	40.000	40.000	40.000	40.000
5 IBT formatie / materieel	-48.800	-48.800	-48.800	-48.800	-48.800
Saldo structurele mutaties	-48.800	-568.800	-343.800	-218.800	-218.800
Tussenstand meerjarenperspectief	-70.700	-3.860.300	-1.422.200	-1.483.700	-2.214.425

1. Inhuur brug- en sluisbediening

Gebleken is dat voor een adequate bediening van de bruggen en sluizen aanvullende inhuur noodzakelijk is. In 2014 kan dit waarschijnlijk uit andere budgetten gedekt worden. Wij stellen voor dat vanaf 2015 structureel bij te ramen.

2. Zaakgericht werken / zaaksysteem

Met het zaaksysteem wil de provincie zaakgericht werken, daarmee de processen binnen de organisatie digitaal ondersteunen en het papieren archief afbouwen. De huidige software is verouderd en niet geschikt om op brede schaal de processen te digitaliseren.

Aankankelijk was de bedoeling om de invoering van het zaaksysteem in 2012 af te ronden. Eind 2012, toen de reorganisatie in volle gang was hebben we besloten dat de risico's om de organisatie ook te belasten met de invoering van een nieuw automatiseringssysteem te groot waren en zijn de budgetten afgeraamd. Via de Voorjaarsnota 2013 is het oorspronkelijke budget van € 1,17 miljoen weer opgenomen in de Begroting voor 2013.

Inmiddels is overigens gebleken dat de investeringen niet eenmalig, maar verspreid over vijf jaren moeten worden afgeschreven. Dat leidt tot een eenmalig overschot op de Jaarrekening 2013, dat in de komende jaren alsnog wordt uitgegeven. Deze budgetneutrale uitruil is meegenomen in de begrotingswijziging.

De vertraging in de invoering leidt er wel toe dat we kosten moeten maken om het analoge archief langer in stand te houden. Die kosten worden op dit moment geschat op € 250.000 in 2015 en € 125.000 in 2016.

Om het zaaksysteem blijvend aan te laten sluiten op de ontwikkelingen in de kantoorautomatisering en de gebruikerswensen (papierloos vergaderen, werken op tablets, flexibel werken) moet er structureel ruimte zijn voor innovatie, die niet in de budgetten is opgenomen (€ 85.000 per jaar). Grote wijzigingen, zoals een update van systeemsoftware, vragen incidenteel budget vanwege het aanpassen van koppelingen en applicaties. Een ruwe schatting voor een eerste grote aanpassing in 2015 komt op ca € 100.000. Bij de najaarsnota verwachten wij daar meer duidelijkheid over te hebben.

Tabel 5a. Zaakgericht werken

(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
2 Zaakgericht werken / zaaksysteem:					
Doorontwikkeling	-	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
Complexe vernieuwing	-	-100.000	-	-	-
Kosten analogo archief	-	-250.000	-125.000	-	-
Totaal	-	-435.000	-210.000	-85.000	-85.000

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

3. Indexering begroting

In 2012 heeft u besloten om de materiele budgetten, waaronder de subsidies voor de gelieerde instellingen, voortaan te indexeren met 2% per jaar. In dit voorstel gaan wij er vanuit dat deze index gedekt kan worden uit het accres dat in de meicirculaire is opgenomen. Vandaar dat we voor deze index in de voorjaarsnota nog geen bedrag ramen. Indien de meicirculaire onvoldoende ruimte biedt, is ons voorstel om de evenredig lagere index toe te passen en zullen wij de gesubsidieerde instellingen ook overeenkomstig berichten.

5. Besparing Provinciewerk

Via Provinciewerk betreft en informeert de Provincie haar inwoners. De komende maanden willen we samen met de statengriffie nagaan hoe we inwoners eigentijds en doelmatig kunnen informeren. Voorlopig ramen we een besparing van € 40.000.

4. IBT formatie/materieel

De taken op het gebied van interbestuurlijk toezicht op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu zijn gedecentraliseerd. Uit de septembercirculaire 2013 is gebleken dat er meer taken zijn gedecentraliseerd dan eerst werd aangenomen, zodat een formatiebudget en beperkt onderzoeksbudget nodig zijn. Overigens hebben we voor deze kosten een tegemoetkoming ontvangen via de septembercirculaire 2013.

4.2. Beleidsmatige afwegingen

Om de doelstellingen uit ons collegeprogramma te bereiken doen we in deze paragraaf een aantal voorstellen. Tabel 6 geeft daarvan een overzicht weer. Daarna volgt een korte toelichting per onderwerp.

Tabel 6: Beleidsmatige prioriteiten

	Meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017	2018
	(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
	Beleidsmatige afwegingen					
1a	DELTA dividend	-	-	-	-	15.000.000
1b	Stelpost nieuw collegeprogramma jaar 2018	-	-	-	-	-15.000.000
2	Verkiezingen 2015	-	-142.500	-	-	-
3	Uitkoop vergunningen vaste vistuigvisserij	-	-250.000	-	-	-
4	Aanvulling subsidie VVV Zeeland	-165.000	-165.000	-	-	-
5	Strategic Board	-	-75.000	PM	PM	PM
6	BB Training Center Terneuzen	-50.000	-50.000	-100.000	-100.000	-100.000
7	Technische bijstand Interreg (2014-2020)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
8	Technische bijstand OP Zuid (2015-2020)	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
9	Cofinanciering Europese projecten	-250.000	-1.750.000	PM	PM	PM
	Saldo incidentele mutaties	-665.000	-2.632.500	-300.000	-300.000	-300.000
10	Uitzendapparatuur Statenvergaderingen	-170.000	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
11	Taakstelling afdeling Beheer en Onderhoud	-	-158.000	-388.000	-388.000	-388.000
	Saldo structurele mutaties	-170.000	-193.000	-423.000	-423.000	-423.000
	Totaal meerjarenperspectief voorjaarsnota 2014	-905.700	-6.685.800	-2.145.200	-2.206.700	-2.937.425

Incidentele prioriteiten

1. Raming Delta dividend en stelpost nieuw college

Voor het Delta-dividend ramen we in lijn met de gedragslijn tot nu toe een dividenduitkering van € 15 miljoen in 2018. Daar staat een stelpost van € 15 miljoen tegenover, die door het nieuwe college kan worden ingevuld. Als de dividend-uitkering wijzigt, wijzigt echter ook de stelpost, zodat het toekomstige Deltadividend geen invloed heeft op het financiële perspectief. Omdat deze tabel alleen wijzigingen weergeeft, zijn de geraamde dividendbedragen voor 2015-2017 hier niet zichtbaar.

4. Afwegingen

2. Verkiezingen 2015

Vanuit uw Staten is incidenteel budget gevraagd om de verkiezingen in 2015 onder de aandacht te brengen om de opkomst te verhogen. Daarvoor willen we € 142.500 vrijmaken. Naast het gevraagde budget heeft de Statengriffie nog € 51.500 beschikbaar voor de gebruikelijke Open dag, in het weekend voor de verkiezingsdag, zodat in totaal circa € 200.000 beschikbaar is.

3. Uitkoop vergunningen visserij

Het Rijk streeft naar een vereenvoudiging van het vergunningensysteem in de binnenvisserij en reductie van het aantal vergunningen op de Oosterschelde. Om deze reductie te bereiken zijn in overleg met partijen voorstellen ontwikkeld. De beroepsvissers hebben een beroep gedaan op de Provincie en op het Ministerie van EZ om bij te dragen aan een fonds, opdat vergunningen kunnen worden uitgekocht. We stellen voor incidenteel € 250.000 bij te dragen onder voorwaarde dat ook het Ministerie van EZ € 250.000 beschikbaar stelt en de Vereniging van Beroepsvissers een bedrag in die orde van grootte via fondsvorming (dus op termijn) beschikbaar stelt.

4. Aanvulling subsidie VVV Zeeland

In 2012 is door de VVV een samenhangend promotiepakket ontwikkeld met een bijbehorend stelsel van co-financiering door het toeristisch bedrijfsleven. Dit sluit aan bij de doelstellingen van het collegeprogramma en de Economische Agenda. In 2012 hebben we de intentie uitgesproken om dit pakket meerjarig te ondersteunen. In 2014 en 2015 is aanvullend € 165.000 per jaar nodig om de VVV in staat te stellen om de toeristische promotiecampagne op de ingezette weg voort te zetten.

5. Strategic Board

In 2013 heeft de provincie de Strategic Board gesubsidieerd. In 2013 was de bijdrage € 125.000 terwijl in 2014 de subsidie vanwege de bezuinigingen is teruggebracht tot € 75.000. De huidige verwachting is dat de subsidiëring na 2014 zal worden gecontinueerd op het lagere niveau van 2014 (€ 75.000). Het is namelijk de intentie van de Strategic Board om vanaf 2015 private financiering aan te trekken.

We stellen voor om in 2015 een bijdrage van € 75.000 voor de Strategic Board op te nemen en aan een nieuw college de besluitvorming over te laten over subsidieverlening in een nieuwe collegeperiode.

6. BB Training Center Terneuzen

Indien de Provincie Zeeland en andere betrokken organisaties voldoende financiering beschikbaar stellen voor de geraamde exploitatiekosten van het Biobased Training Center voor de periode 2014-2018, dan kan het centrum voldoen aan haar taken (informerende en enthousiasmerende van de jeugd, networking-activiteiten voor bedrijven en bijdragen aan opleidingen). Dat draagt bij aan de biobased economy ontwikkelingen. Vanaf 2019 zijn ook andere activiteiten mogelijk omdat dan de huidige Interreg-eisen niet meer van toepassing zijn. Daartoe dient dus wel eerst de periode tot 2019 financieel te worden overbrugd. We zien dit ook in het kader van de positie en de relaties van Zeeland binnen het interreggebied als een noodzakelijke bijdrage.

De kosten hiervan ramen we vooralsnog op € 50.000,- per jaar in 2014 en 2015 en € 100.000 per jaar voor de resterende periode van de Interreg subsidie (2016-2018), rekening houdend met bedragen die reeds zijn gereserveerd in de jaarschijven van 2014 en 2015.

7. Technische bijstand Interreg

Hoewel de exacte hoogte nog onzeker is, aangezien benodigde bedragen hiervoor nog niet zijn vastgesteld en er nog geen duidelijkheid bestaat over het aandeel hierin van het Rijk (ministerie van EZ), stellen we voor hiervoor jaarlijks € 100.000 te ramen.

8. Technische bijstand OP Zuid

De drie Zuid-Nederlandse provincies verrichten in Zuid Nederlands verband voorbereidende en ondersteunende werkzaamheden voor een aantal Europese programma's (o.a. werkzaamheden Stimulus). Deze technische bijstand moet worden bekostigd. Over het toekomstig organisatiemodel moet nog besluitvorming plaatshebben. Gezien de kosten in het verleden stellen we voor hiervoor in 2015 een bedrag van € 100.000 op te nemen.

Voorjaarsnota 2014 en meerjarenperspectief 2015 - 2018

9. Cofinanciering Europese projecten, inclusief motie bij bezuinigingsvoorstel

De afgelopen EU-programmaperiode was jaarlijks gemiddeld € 3,5 miljoen provinciale cofinanciering beschikbaar waarmee per jaar gemiddeld € 20 miljoen aan investeringen in Zeeland werden gerealiseerd (multiplier van 6).

We hebben als beleid dat we geen afzonderlijk budget ramen als cofinancieringsmiddelen, maar dat we binnen de reguliere programmaprojecten hiervoor de benodigde middelen vrijmaken. Mede als gevolg van de beperking van een aantal economische budgetten is dat nu niet meer in die mate mogelijk als voorheen. De op 14 maart 2014 door PS aangenomen motie heeft als strekking om bij de voorjaarsnota te bezien of er mogelijkheden zijn om bezuinigingen in te perken ten gunste van posten voor economische ontwikkeling, onderwijs/kennisinfrastructuur en ruimte te scheppen voor nieuwe ontwikkelingen en projecten met cofinanciering. We stellen daarom voor om in 2014 een bedrag van € 250.000 vrij te maken en in 2015 een bedrag van € 1,75 miljoen. Met dit voorstel komen we ook aan deze motie tegemoet. Voor de langere termijn wordt besluitvorming doorgeschoven naar het nieuwe college, in verband met de afloop van ondermeer de Economische Agenda.

Structurele prioriteiten

10. Uitzendapparatuur Statenvergaderingen

De vergaderingen van PS worden via internet (en ook live op Omroep Zeeland) uitgezonden. Het systeem vertoont zowel technisch als beheersmatig problemen, waardoor de kwaliteit van het systeem onvoldoende is. Aanpassing vergt een incidentele investering van € 170.000 en structureel € 35.000 voor onderhoud, etc.

11. Taakstelling Beheer en Onderhoud infrastructuur

In de periode 2010-2012 hebben we bezuinigingen doorgevoerd op het onderhoud van de provinciale wegen. Een bedrag van € 1.248.000 is structureel ingevuld. Een bedrag van € 388.000 (in relatie tot het cebeon-rapport) is nog niet structureel ingevuld.

Royal Haskoning heeft onderzoek gedaan naar de consequenties van deze bezuiniging. Het onverkort doorvoeren van de Cebeon taakstelling ad € 0,38 miljoen incl. de andere tekorten betekent dat we als provincie jaarlijks afgerond € 0,5 miljoen onder het minimum kwaliteitsniveau van R- komen te zitten. Het is evident dat dit consequenties heeft voor bijvoorbeeld de verkeersveiligheid, doorstroming/stremming, imago, schadeclaims etc. Daarnaast heeft uitstel van dagelijks onderhoud gevolgen voor het groot onderhoud en vice versa. We stellen daarom voor deze bezuiniging van € 388.000 vanaf 2014 terug te draaien.

Stand meerjarenperspectief na afwegingen

Na verwerking van de verschillende mutaties laat het meerjarenperspectief het volgende beeld zien, tevens onderverdeeld in structureel / incidenteel

Tabel 7: Meerjarenperspectief na beleidsmatige afwegingen

Meerjarenperspectief	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x €)	huidig	meerjarenbegroting			
Incidentele lasten	58.338.795	34.434.642	26.747.975	24.441.800	9.891.700
Incidentele baten	-27.747.358	-20.328.200	-15.236.000	-15.236.000	-1.000.000
Saldo incidentele lasten/baten	30.591.437	14.106.442	11.511.975	9.205.800	8.891.700
Structurele lasten	86.893.103	93.587.239	92.180.596	93.247.971	96.244.596
Structurele baten	-117.183.640	-102.983.681	-102.852.171	-101.784.871	-103.855.671
Saldo structurele lasten/baten	-30.290.537	-9.396.442	-10.671.575	-8.536.900	-7.611.075
Saldo incidenteel / structureel	-300.900	-4.710.000	-840.400	-668.900	-1.280.625
Tussenstand meerjarenperspectief	-300.900	-4.710.000	-840.400	-668.900	-1.280.625

4. Afwegingen

Tabel 8: Stand algemene reserve na afwegingen

Algemene reserve	2014	2015	2016	2017	2018
(bedragen x € 1.000)	huidig	meerjarenbegroting			
Beginstand na najaarsnota 2013	48.190	34.274	34.289	32.409	33.827
Beginstand (jaarrekening 2013)	50.317	40.092	30.869	26.845	26.056
Onttrekkingen begroting incl. wijzigingen	-32.632	-14.441	-5.759	-5.488	-508
Toevoegingen begroting incl. wijzigingen	17.948	13.322	3.880	6.906	450
Jaarrekeningresultaat 2013	5.773				
Bestemming saldo jaarrekening 2013	-408	-1.419			
Subtotaal	40.998	37.555	28.990	28.263	25.998
Saldo vanuit meerjarenperspectief	-906	-6.686	-2.145	-2.207	-2.937
Stand algemene reserve voorjaarsnota 2014	40.092	30.869	26.845	26.056	23.061

In eerdere voor- en najaarsnota's hebben wij de lijn ingezet dat we alleen die projecten en uitgaven hard financieel inplannen waarvan de omvang van de investering en het moment van uitvoering voldoende vast staan. Zo hebben we de spoormaatregelen bij Goes in deze voorjaarsnota voor het eerst hard ingepland, omdat nu pas het bedrag en het tijdstip van uitbetalen vast staan.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de verwachtingen, bestuurlijke toezeggingen en voornemens die wel bestaan, maar niet in de begroting worden vastgelegd. Deze verplichtingen zijn vooral van belang voor het beoordelen van de algemene reserve: wanneer deze projecten wel worden ingepland, is de algemene reserve immers de eerst-aangewezen dekking. Voor zover er nog geen expliciete besluitvorming heeft plaatsgevonden, geldt bij al deze bestuurlijke verplichtingen en voornemens dat die zijn aangegaan onder voorbehoud van instemming door uw Staten.

Incidenteel

1. Opbrengst verkoop panden

Op dit moment staan enkele panden die eigendom zijn van de provincie te koop, te weten Het Groene Woud, Nieuwe Burgh en Achter de Houttuinen. Als in 2014 geen verhuur of verkoop tot stand komt, zullen vanaf 2015 de jaarlijkse exploitatielasten weer moeten worden opgevoerd (ca. € 140.000 per jaar).

2. Friciekosten Scoop/ZB

In de afgelopen periode zijn de resultaten van de kerntakendiscussie uit december 2012 geïmplementeerd. Een belangrijke resterende opgave ligt er nog rond Scoop en Zeeuwse Bibliotheek, die vorm gaan geven aan het door de provincie in het collegeprogramma opgenomen kennis- en informatiecentrum. Zie verder in hoofdstuk 2.

3. Thermphos

In lijn met de brief die we op 11 maart 2014 aan Provinciale Staten zonden, werken we aan definitieve overeenstemming met de curatoren over afhandeling van dit dossier. Met Zeeland Seaports en de deelnemers daarin spreken we over schoonmaak van het terrein en de bekostiging daarvan. We hopen u voor de zomer een voorstel voor besluit te kunnen voorleggen.

4. Klaverblad

In de besluitvorming over de kerntaken is de beëindiging van het structureel subsidie van het Klaverblad voorzien. We gaan er tot nu toe van uit dat de frictiekosten van de instelling betaald kunnen worden uit de door de instelling opgebouwde reserve.

5. Business case Leisure hotspot Breskens

Op 25 februari 2014 hebben we besloten tot het uitspreken van de intentie om maximaal € 1 miljoen bij te dragen aan hotspot Breskens. Voordat de intentieverklaring wordt ondertekend moeten nog nadere afspraken met de gemeente en private investeerders worden gemaakt.

6. Regionaal bod Deltaprogramma zoet water

We onderhandelen met het Rijk over de gevolgen van het eventueel zout worden van het Volkerak-Zoommeer. Het Rijk verwacht van ons een bijdrage voor een zoetwatervoorziening. Wij zijn voornemens om in 2015 een bijdrage voor het hoofdwatersysteem en (circa 2017) voor het Volkerak-Zoommeer en Reigerbergse polder aan te bieden.

7. Aansluiting ADRZ in Middelburg

Aan de gemeente Middelburg is destijds onder voorbehoud van goedkeuring door Provinciale Staten een bijdrage van € 850.000 en een renteloze lening van € 2 miljoen toegezegd voor het realiseren van de toegang tot een nieuw ziekenhuis in de Mortiere. In de commissie BFW van 4 april 2014 is de vraag opgeworpen of deze bijdrage nog wel moet worden verleend indien geen volwaardig ziekenhuis in de Mortiere wordt gerealiseerd. Mogelijk behoeft dus aan deze eerdere principe-afpraak geen vervolg meer te worden gegeven.

Structureel

8. Dak Zeeuwse Bibliotheek

Het ZB-pand is eigendom van de stichting Zeeuwse Bibliotheek. Er ligt vanuit het verleden een afspraak met de gemeente om hierin nog een laatste bijdrage te verstrekken c.q. het jaarlijks subsidiebedrag voor onderhoud te verhogen met naar verwachting ca. € 80.000,- Er ligt echter nog steeds geen onderbouwd verzoek.

In deze voorjaarsnota maken we de balans op.

De jaarrekening 2013 is opgesteld en we zijn een eind op weg in 2014, het vierde en laatste jaar van deze bestuursperiode. In het laatste jaar van deze collegeperiode ligt onze focus op drie hoofdpunten:

- Afronden van het collegeprogramma
- Een solide financieel beleid met een duidelijk beeld van de risico's en de open einden
- Voorbereiding treffen op een nieuwe bestuursperiode

Van daaruit kijken we wat dat betekent voor de beleidsuitvoering 2014 en naar de keuzes die we maken voor Zeeland.

Die keuzes vormen in deze voorjaarsnota het kader voor de voorbereiding van de nieuwe begroting 2015 en voor het meerjarenperspectief 2015-2018.

Ook de begroting 2014, die in november 2013 werd vastgesteld, wordt in deze voorjaarsnota geactualiseerd. De provinciale kennis, kunde en menskracht, alsmede de financiële middelen zetten we in dit vierde en laatste jaar van deze bestuursperiode in op de realisatie van de ambities en projecten uit het collegeprogramma Stuwende Krachten.

Daarmee komen we een afronding van het collegeprogramma, zetten we een solide financiële toekomst neer en treffen we de nodige voorbereidingen voor de nieuwe bestuursperiode.

De meerjarenbegroting van de provincie is structureel in evenwicht.

Door tijdig ingrijpen in de provinciale financiën middels forse bezuinigingen, blijft de Algemene Reserve ongeveer op het niveau zoals dat in het collegeprogramma is afgesproken: ca. € 25 miljoen.

Alle tot nu toe bekende uitgaven en investeringen zijn verwerkt, met uitzondering van de in hoofdstuk 5 van deze voorjaarsnota opgesomde uitgaven en inkomsten.

Voor de frictiekosten ZB/Scoop en voor de saneringskosten Thermphos geldt, dat deze het meest urgent om een oplossing vragen.

Het benodigde weerstandsvermogen is in de jaarrekening 2013 bepaald op ca. € 24 miljoen.

Dat geeft dus aan, dat er – gelet op de omvang van de Algemene Reserve – nog ruimte moet worden gevonden voor het afdekken van de frictiekosten ZB/Scoop en van de saneringskosten Thermphos.

Over de omvang van de frictiekosten ZB/Scoop is er naar verwachting bij het behandelen van deze voorjaarsnota meer duidelijkheid.

De discussie over de saneringskosten Thermphos en door wie die moeten worden afgedekt, loopt nog.

In de berekening van het benodigde weerstandsvermogen zoals dat nu in de jaarrekening 2013 is opgenomen, is deze component verwerkt.

In de begroting 2015 zullen wij, zoals ook door de Minister van Binnenlandse Zaken geadviseerd, een hernieuwde risicoparagraaf opnemen.

De meicirculaire is ten tijde van het uitbrengen van deze voorjaarsnota nog niet bekend.

Wij gaan er vooralsnog vanuit, dat de meicirculaire de financiële ruimte biedt om een indexering op de budgetten voor 2015 toe te passen, zoals door Provinciale Staten is bepaald.

In deze bijlage wordt op basis van afspraak met provinciale Staten de voortgang beschreven van een aantal grote infrastructurele projecten met bijbehorende planning en beschrijving van de mogelijke risico's

Marinierskazerne • Waterdunen • Verbreding Tractaatweg • Sloeweg • Sluiskiltunnel • Perkpolder

PROJECT: MARINIERSKAZERNE

Projectdoelstelling:	Defensie in staat stellen de kazerne zo snel mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren; maximalisatie van de (economische en maatschappelijke) effecten van de kazerne voor de Zeeuwse samenleving.
Portefeuillehouder:	C. van Beveren
Doelstelling uit begroting:	Programma 6 Ruimtelijke omgeving, met doelstelling 060201 Nieuwe projecten gebiedsontwikkeling
Periode uitvoering:	2013 - 2019 (oplevering Kazerne)
Krediet/budget:	€ 15.000.000 (provinciaal aandeel overeenkomstig statenvoorstel 15-11-13)
Besteed per 27-03-2014:	€ 137.270
Nog te verwachten lasten:	€ 14.862.730
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Het project Marinierskazerne Zeeland omvat de verhuizing van de nu in Doorn gevestigde Van Braam-Houckgeestkazerne en het Logistiek Complex Maartensdijk naar een terrein van ca. 70 ha. nabij de buitenhaven van Vlissingen. De Tweede Kamercommissie van Defensie heeft tijdens het AO (algemeen overleg) van 6 februari 2013 met het eerder genomen besluit ingestemd. De voorbereidingen van de uitvoering binnen Defensie hebben in de afgelopen periode enige vertraging ondervonden vanwege de onduidelijkheid over het al dan niet ook naar Vlissingen komen van de van Ghendtkazerne. Recent heeft het kabinet besloten dat deze kazerne toch in Rotterdam zal blijven.

De Marinierskazerne in Vlissingen zal op basis van een geïntegreerd contract (DBFMO) via een concurrentiegericht dialogo worden aanbesteed. Over de reikwijdte/invulling van de F- en de O-component moet nog een besluit worden genomen.

De provinciale verantwoordelijkheden liggen op het vlak van de grondverwerving, het provinciale inpassingsplan en het bevorderen van de sociaal-economische effecten van de kazerne voor Zeeland. Het inpassingsplan is in nauw overleg met Defensie voortvarend ter hand genomen. Ook heeft veelvuldig overleg met de omwonenden plaats gehad en zijn verschillende informatiebijeenkomsten georganiseerd. Het ontwerp inpassingsplan heeft begin 2014 ter inzage gelegen. Naar verwachting kunnen Provinciale Staten in de zomer van 2014 het inpassingsplan vaststellen.

De verwerving van de benodigde gronden is ook gestart. Met twee particuliere grondeigenaren is een overeenkomst gesloten. Met betrekking tot een derde (het grootste) particuliere perceel lopen de onderhandelingen over de verwerving in een zeer constructieve sfeer. Met de andere overheidsgrondeigenaren worden overeenkomsten inzake erfpacht afgesloten. Het geheel wordt dan in een vorm van erfpacht met recht van opstal door de provincie aan Defensie beschikbaar gesteld.

Momenteel wordt gewerkt aan een bestuursovereenkomst met Defensie, die de basis zal vormen voor de overige te sluiten overeenkomsten.

Planning tot afronding:

Medio 2014 verwachten we over een vastgesteld inpassingsplan te kunnen beschikken. Ook de grondverwerving zal dan naar verwachting zijn beslag hebben gekregen. De planning van Defensie is erop gericht om medio 2014 het ambitedocument, het eerste document in het kader van de aanbesteding, te publiceren. Opstellen van de vraagspecificatie neemt naar verwachting een jaar in beslag, zodat de aanbesteding in zomer 2015 zou kunnen starten. Gunning wordt voorzien in zomer 2016, waarna de uitvoering kan starten. Volgens planning van Defensie (ook meegedeeld aan de Tweede Kamer) kan de kazerne eind 2019 in gebruik worden genomen.

Risico's:

Financiële risico's kleven aan de kosten van de benodigde grondverwerving, en de afspraak van de provincie en gemeente om de grond om niet en bouwrijp aan te leveren. De kosten hiervan kunnen hoger uitvallen dan begroot. Deskundig advies wordt ingeschakeld om te komen tot zo goed mogelijke kostenramingen. Vanwege de nieuwe planning van Defensie is – zo nodig – meer tijd beschikbaar voor het traject van het inpassingsplan en een (mogelijk) onteigeningstraject. Mede gelet op de zorgvuldige voorbereiding zijn de procedurele risico's (met vertraging tot gevolg) beperkt te achten.

PROJECT:

WATERDUNEN

Projectdoelstelling:	Door de combinatie van kustversterking, (recreatie)natuurontwikkeling en verblijfsrecreatie ontstaat een voor recreanten uiterst aantrekkelijk gebied en een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio. Met de getijdennatuur, een groot slikken- en schorrengebied, draagt Waterdunen bij aan het met België afgesproken natuurherstel van de Westerschelde. Waterdunen biedt tegelijkertijd een oplossing voor de kustveiligheid.
Portefeuillehouder:	G.R.J. van Heukelom
Doelstelling uit begroting:	Programma 6 Ruimtelijke omgeving, met doelstelling 060202 Lopende projecten gebiedsontwikkeling afronden
Periode uitvoering:	Nu nog ca. 3 jaar werken aan de concrete uitvoering; daarna nog 5-10 jaar evaluatie, monitoring en afhandeling evt. claims.
Krediet/budget:	€ 7,6 miljoen provinciaal geld (actualisatie GREX, nov. 2013);
Besteed per 27-03-2014:	€ 2,68 miljoen;
Nog te verwachten lasten:	€ 4,92 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

De 1e herziening van het Inpassingsplan Waterdunen is op 13 december 2013 door Provinciale Staten vastgesteld. Tegen het vastgestelde plan is geen beroep ingesteld, zodat het plan onherroepelijk is geworden. De onteigeningsprocedure met betrekking tot een enkel (klein) perceel loopt nog steeds. De rechtbank heeft een nieuwe commissie ingesteld die advies zal uitbrengen over de hoogte van de schadeloosstelling. Afronding van deze procedure wordt nu eind 2014 verwacht.

De aanleg van Waterdunen is in volle gang. In opdracht van het waterschap werkt een aannemerscombinatie aan de kustversterking, waarvoor grond uit de te graven kreken in Waterdunen wordt benut. Bij het Killetje is in september 2013 de tijdelijke waterkering gereed gekomen, is de bouwput gegraven en wordt nu gewerkt aan de vier betonnen kokers. Dit project gebeurt in nauwe samenwerking tussen provincie en waterschap. Drie kokers zijn bestemd voor de in- en uitstroom van Westerscheldewater ten behoeve van de getijdennatuur in Waterdunen, de vierde koker vervangt het huidige gemaal en dient voor de afvoer van overtollig polderwater rond Waterdunen. De werken aan de benodigde infrastructurele aanpassingen (waterhuishouding, ontsluiting, nutsvoorzieningen) in de rand van het plangebied zijn eind 2013 gestart en grotendeels (Nieuwe Slikkenburgseweg, parkeerterreinen, kwelsloot, kabels en leidingen) nu afgerond. De nieuwe, vergrote vogeltelpost is inmiddels is door de vogelaars feestelijk in gebruik genomen. Een aanbestedingstraject is doorlopen ten behoeve van de selectie van een ingenieursbureau voor het opstellen van de vervolgbestekken inzake het recreatiecasco en de verdere inrichting van de (recreatie)natuur.

Parallel aan de aanleg van Waterdunen wordt in nauw overleg met Molecaten en Het Zeeuwse Landschap en in de lijn van LAND IN ZEE! de gebiedspromotie voorbereid, inclusief het congres Waterdunen op 11 juni 2014. Daarnaast loopt nog een participatietraject rond de inrichting van speelnatuur op de twee recreatiebolwerken in Waterdunen.

Planning tot afronding:

De aanleg van het provinciale deel van Waterdunen (natuurgebied, recreatiecasco en benodigde infrastructurele aanpassingen) neemt naar verwachting tot eind 2015/begin 2016 in beslag.

Risico's:

In de (jaarlijks geactualiseerde) grondexploitatie worden de belangrijkste risico's benoemd. Risico's liggen met name op het gebied van onverwachte kostenposten en kostenstijgingen in het uitvoeringstraject:

- noodzaak omleggen leidingen;
- het verwerken/afvoeren van het grondoverschot;
- onderzoek/ruiming niet-gesprongen explosieven;
- onverwachte bodemverontreiniging;
- schade aan bestaande bebouwing en wegen.

Door nader onderzoek wordt getracht deze risico's te beperken. Voorkómen van schade aan bestaande bebouwing is/wordt als expliciet aandachtspunt meegenomen bij het opstellen van de bestekken. Van relevante objecten (woningen en wegen) worden nulopnames gemaakt.

PROJECT: VERBREIDING TRACTAATWEG

Projectdoelstelling:	Verbreiding van de Tractaatweg tussen de kanaalkruising Sluiskil en de grens bij Zelzate tot een 2x2 strooksweg, met 3 ongelijkvloerse aansluitingen.
Portefeuillehouder:	C. van Beveren
Doelstelling uit begroting:	programma 13 Mobiliteit, met doelstelling 130101 Een optimaal bereikbaar wegennetwerk.
Periode uitvoering:	2015-2017
Huidige krediet/budget:	€ 53.088.000 (MIZ + indexering)
Nieuw krediet/budget:	€ 60.000.000 (besluitvorming PS 26 mei 2014)
Besteed per 15-03-2014:	€ 4.931.356
Nog te verwachten lasten:	€ 55.068.644
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Voor de wegverbreding is een Voorlopig Ontwerp door GS en de gemeenteraad van Terneuzen vastgesteld.

Dit ontwerp komt voort uit het MER en is inmiddels ingepast in een bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is in december 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. Op het bestemmingsplan zijn zes beroepen ingediend, waarvan twee met een voorlopige voorziening. Middels de crisis en herstel wet worden deze op korte termijn behandeld.

Een aantal woningen langs de Sasweg en Graaf Jansdijk en een boerenbedrijf nabij Molenverkorting moet voor de verbreding worden geamoveerd. Onderhandelingen hierover zijn in volle gang. Overige benodigde percelen worden tevens verworven.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt een Design en Construct contract (D&C contract) opgesteld. Hiervoor wordt de provincie ondersteund door de Grontmij. Op dit moment vinden nadere onderzoeken plaats (o.a. archeologisch onderzoek, geotechnisch onderzoek, bodemonderzoek). Ook wordt een landschapsplan opgesteld. Belangrijk element bij de planvorming is de grote hoeveelheid kabels en leidingen die in het plangebied ligt en een grote impact heeft op het plan. Hiervoor is een knelpuntanalyse uitgevoerd. Middels gesprekken met de beheerders en onderzoeken worden de komende periode verdere afspraken gemaakt over de kabels en leidingen.

Daarnaast vinden er stakeholdersoverleggen plaats (o.a. met het Waterschap, Prorail, de veiligheidsregio, ZSP en gemeente). De resultaten worden verwerkt in het contract.

Planning tot afronding:

Bovengenoemde werkzaamheden moeten medio 2014 leiden tot een D&C contract, met een bijbehorende kostenraming. De aanbestedingsprocedure (voorselectie en aanbesteding) zelf kan starten als op 26 mei 2014 het krediet door Provinciale Staten beschikbaar wordt gesteld. Indien alle risico's (zie hieronder) beheersbaar zijn zal de aanbestedingsfase worden gestart. De gunning van het project staat gepland voor begin 2015. De realisatie kent een doorlooptijd van circa twee jaar. De verwachting is dat de nieuwe Tractaatweg in 2017 open zal zijn voor het verkeer.

Risico's:

Er is een aantal risico's dat vertragend en/of kostenverhogend kan werken. Vertragend zijn vooral de verschillende procedures die doorlopen moeten worden. Voor de planologische procedure zijn dit de beroepen en voorlopige voorzieningen die zijn ingediend. De behandeling bij de Raad van State procedure valt onder de crisis en herstelwet, waardoor de procedure versneld kan worden doorlopen. Indien een onteigeningsprocedure nodig is, als minnelijke aankoop niet lukt, zal dit ook vertragend werken (einde procedure medio 2016). Indien hoofdtransportleidingen moeten worden verlegd zijn ook hier vertragingen mogelijk (verleggingsprocedures, einde procedure medio 2015).

Kostenverhogende risico's kunnen met name veroorzaakt worden door de eisen die gesteld worden bij het verleggen van kabels en leidingen. Daarnaast kunnen uit de lopende onderzoeken nog risico's zichtbaar worden (archeologie, bodem, geotechniek).

De verschillende onderzoeken en afspraken rond procedures zijn erop gericht om in de tweede helft van 2014 het contract te kunnen aanbesteden.

PROJECT: N62 SLOEWEG

Project:	N62 Sloeweg
Projectdoelstelling:	• Voldoen aan de eisen van doorstroming en verkeersveiligheid bij de in de verkeersprognose 2020 aangegeven verkeersintensiteit • Vermijden van ongewenst doorgaand verkeer op de N664 tussen 's- Heer Arendskerke - Goes • Vermijden van sluipverkeer tussen Heinkenszand c.a. en Goes • Vermijden van doorgaand verkeer door de zak van Zuid Beveland
Portefeuillehouder:	C. van Beveren
Doelstelling uit begroting:	Programma 13 Mobiliteit, met doelstelling 130101, een optimaal bereikbaar wegennetwerk.
Periode uitvoering:	2014, 2015, 2016 (deels)
Huidige krediet/budget:	€ 52.694.000 (MIZ + indexering)
Nieuw krediet/budget:	€ 58.000.000 (besluitvorming PS 26 mei 2014)
Besteed per 13-03-2014:	€ 14.878.431
Nog te verwachten lasten:	€ 43.121.569
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Alle voor het werk benodigde gronden zijn, buiten de voormalige goederenspoorlijn, verworven of behoeven nog slechts formele afronding. Over de aankoop van het perceel voormalige goederenspoorlijn worden nog besprekingen gevoerd.

De hoogspanningsmast stond voor kerst 2013 op de nieuwe locatie. De kruising van de drinkwaterleiding met de Bernhardweg is ook voor de kerst 2013 gerealiseerd. Het aankoppelen van de nieuwe kruising op het bestaande tracé is maart 2014 gereed. Beide projecten zijn volgens planning en conform budget uitgevoerd. Het voorontwerp bestemmingsplan voor het nieuwe tracé van de gasleiding is begin januari 2014 in procedure gebracht en hierop zijn geen zienswijzen binnengekomen. Besluitvorming (vaststelling bestemmingsplan) is geagendeerd voor de raadsvergadering van 27 maart a.s.

Omdat Gasunie dit jaar veel grote projecten onder handen heeft is het niet mogelijk de tracé aanpassing voor 1 okt 2014 gereed te hebben. Toegezegd is dat de leiding uiterlijk 1 november 2014 operationeel in het nieuwe tracé ligt.

Het bestek is 13 maart 2014 middels een elektronische veiling aanbesteed op basis van EMVI (Economisch Meest Voordelige Inschrijving). De veiling is gewonnen door Boskalis met een inschrijfprijs van € 38.295.000,00

Risico's:

Financieel

Nu het bestek is aanbesteed is er ook meer zicht op de financiën.

Het blijkt dat er budgettair, rekening houdend met gerealiseerde-, aangegane verplichtingen, nog te verwachten kosten tijdens de uitvoering, mogelijke besparingen en de nu bekende aanneemsom ca. € 5,3 miljoen tekort is om het werk binnen het vastgestelde projectbudget te realiseren. Er wordt daarom een extra krediet van € 5,3 miljoen aangevraagd.

Tijd

De gunningsprocedure en de tijd die de aannemer nodig heeft om de uitvoering voor te bereiden in aanmerking genomen is het de verwachting dat de daadwerkelijke uitvoering juni / juli 2014 start. Op basis van dit gegeven is de verwachting dat de Sloeweg halverwege 2016 zal worden opgeleverd.

PROJECT: SLUISKILTUNNEL (KKS)

Projectdoelstelling:	Het realiseren van een boortunnel onder het kanaal Gent-Terneuzen met toeleidende wegen inclusief de aansluiting hiervan op het bestaande weggennet.
Portefeuillehouder:	C. van Beveren
Doelstelling uit begroting:	Een optimaal bereikbaar weggennetwerk (Programma 13, Mobiliteit, doelstelling 130101).
Periode uitvoering:	Medio 2009 (start aanbestedingsprocedure) - medio 2015 (oplevering van het werk) met onderhoudstermijn t/m 2 jaar na oplevering
Krediet/budget:	€ 295.6 mln. (laatst vastgesteld door PS van 5 november 2010)
Besteed per 15-03-2014:	€ 209.2 mln.
Nog te verwachten lasten:	€ 68.7 mln.
Resteert:	€ 17.7 mln.

Voortgang tot heden:

Het project verloopt tot op heden volgens planning. Zowel voor wat betreft de geleverde kwaliteit als de factoren tijd en geld. De 2 tunnelbuizen zijn geboord. De aannemer is volop bezig met de afwerking hiervan inclusief het aanbrengen van 4 dwarsverbindingen. Ook is eind mei de nieuwe aansluiting bij Hoek reeds opengesteld voor het verkeer. De aanleg van de toeleidende wegen aan zowel de oost- als westzijde is in volle gang. De toeleidende weg aan de westzijde is met uitzondering van de bovenste asfaltlaag gereed. Tevens wordt gewerkt aan het uitvoeringsontwerp voor de verkeers- en tunneltechnische installaties. Dit ligt op het kritieke pad van de planning en krijgt om die reden extra aandacht. In november 2013 is gestart met de bouw van de nieuwe aansluiting bij Terneuzen. Op dat punt sluit het tunneltracé aan op de Tractaatweg.

Planning tot afronding:

De dwarsverbindingen zijn naar verwachting in mei 2014 gereed. In de loop van het jaar zullen ook de toeleidende weg aan de oostkant en de nieuwe aansluiting bij Terneuzen gereedkomen. Dat geldt ook voor de toeritten aan beide kanten met de bijbehorende bedieningsgebouwen. Daarnaast zal gewerkt worden aan de afronding van de tunnelbuizen inclusief de verkeers- en tunneltechnische installaties. Er is inmiddels gestart met de testen van delen van deze installaties. Ook op administratief gebied moet nog het nodige werk worden verzet. Zo wordt met de betrokken stakeholders toegewerkt naar de openstellingsvergunning. Voor andere aandachtsgebieden worden verschillende overeenkomsten opgesteld. Deze hebben onder andere te maken met het beheer, onderhoud, verkeers- en incidentmanagement.

Risico's:

De B.V. KKS werkt met een geïndexeerd werkbudget van € 306.3 mln. Dat ligt € 10.7 mln. boven het beschikbaar gestelde krediet. Van genoemde werkbudget is op dit moment een bedrag van € 28.3 mln. gereserveerd voor onvoorziene uitgaven. Als dat bedrag kan worden gehandhaafd blijven de kosten ook met het hogere werkbudget binnen het beschikbaar gestelde budget.

Voor de aanleg van de Sluiskiltunnel is een budget beschikbaar gesteld van € 295.6 miljoen. Kostenoverschrijdingen in de uitvoering zijn bij een dergelijk project niet ondenkbaar. Ook treden er kostenstijgingen op als gevolg van indexering (zie hierboven). Binnen het project wordt gewerkt met de reële GWW-index. Een globale berekening van de te verwachten indexeringskosten over de gehele uitvoeringsperiode van het project komt uit op een bedrag tussen de € 10 en € 15 miljoen.

Gelet op de omvang van de bedragen is risicobeheersing van groot belang. Elke drie maanden bespreken wij daarom de voortgang van het project (planning, kostenontwikkeling), de risico's en de beheersmaatregelen met de B.V. KKS. Het gaat dan om:

- Stringente budgetbewaking;
- Periodiek actualiseren van de kostenramingen;
- Eenmaal per jaar indexeren van de nog uit te geven projectkosten;
- Motiveren waarom kostenstijgingen als gevolg van tegenvallers in de uitvoering ten laste van de post onvoorzien worden gebracht;
- Stringent toepassen van een risicobeheersysteem bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden door de BV KKS en de aannemerscombinatie BAM-TBI.

PROJECT: PERKPOLDER

Projectdoelstelling:	Realiseren project Perkpolder met natuurontwikkeling, een jachthaven, woningbouw, een golfbaan en recreatiewoningen
Portefeuillehouder:	C. van Beveren
Doelstelling uit begroting:	Programma 6 Ruimtelijke omgeving, doelstelling 060202 Lopende projecten gebiedsontwikkeling afronden.
Periode uitvoering:	t/m 2023
Krediet/budget:	€ n.v.t. via deelneming Perkpolder beheer BV
Besteed per 31-12-2013:	€ 9,9 miljoen
Nog te verwachten lasten:	€ n.v.t.
Resteert:	€ n.v.t.

Voortgang tot heden:

Vanaf september 2012 is een procedure doorlopen om afscheid te nemen van de private partners in de PPS Perkpolder. De besluiten zijn genomen, de jaarrekening 2012 is goed gekeurd door partijen en de definitieve notariële afhandeling van de ontvlechting is in het najaar van 2013 geëffectueerd. De aanbesteding voor de aanleg van het buitendijkse natuurgebied en het ophogen van het veerplein is door Rijkswaterstaat en Perkpolder Beheer BV (PBBV) gegund aan Van Oord. De werkzaamheden zijn gestart. Wel is er nog een conflict met de aannemer over te gebruiken materialen en de daaraan verbonden kosten. Dit is voorgelegd aan de Raad van Arbitrage, die heeft geoordeeld in het voordeel van de opdrachtgever. De aannemer is hier tegen in beroep gaan. De uitspraak wordt in het najaar van 2014 verwacht.

Voor de westelijke Perkpolder is een koop- en realisatieovereenkomst getekend met Hulst aan Zee BV. Hulst aan Zee koopt de westelijke Perkpolder en realiseert er een golfresort met 200 wooneenheden. Daarnaast heeft het een optie op de hotellocatie op het veerplein. Met Hulst aan Zee wordt gewerkt aan een ontwerp stedenbouwkundig plan dat als onderligger gaat dienen voor de herziening van het bestemmingsplan. Dit herziene bestemmingsplan moet in de eerste helft van 2014 ter inzage gaan. Met een geïnteresseerde partij zijn verkennende gesprekken gestart over de ontwikkeling van de jachthaven. De onteigening is zo goed als afgerond. Naar verwachting doet de rechtbank deze zomer uitspraak inzake de hoogte van de schadeloosstelling.

Planning tot afronding:

De westelijke Perkpolder wordt gekocht en ontwikkeld door ontwikkelaar 'Hulst aan Zee'. Hiertoe is een koop-/realisatieovereenkomst gesloten. De eerste verkoop van gronden is gepland in 2015, de laatste in 2020. Voor het veerplein is de planning dat de uitgifte van gronden start in 2016 en doorloopt tot 2023.

Risico's:

Bij het aangaan van de PPS-overeenkomst in 2008 zijn de risico's aan de orde geweest en is er op gewezen dat risico's in principe beperkt zijn omdat ze binnen de PPS beheerst en gedeeld worden door de vier (inmiddels twee) deelnemende partijen. De risico's in Perkpolder Beheer BV (PBBV) zijn op elk moment in de ontwikkeling van een andere omvang en grootte. Vanwege de bedrijfsgegevens blijven de risicoscenario's, aangegeven in het jaarlijks door de PBBV te actualiseren grondexploitatieplan, vertrouwelijk.

Door de verkoop van de westelijke Perkpolder wordt een belangrijk deel van de risico's afgedekt. De hele westelijke Perkpolder wordt ontwikkeld door Hulst aan Zee BV en niet langer door de PBBV. Voor de provincie zitten de risico's in:

- het scenario dat Hulst aan Zee (financieel) niet in staat is om aan haar verplichtingen tot ontwikkeling te voldoen en Perkpolder BV daardoor failliet gaat. Op dat moment is de provincie samen met de gemeente Hulst verantwoordelijk voor de gemaakte kosten.
- tegenvallende opbrengsten. Dit risico is meegenomen in de grondexploitatie.

Mocht de PBBV op enig moment worden beëindigd, dan zal nagedacht moeten worden wat met de gronden gedaan wordt. De hoogte van het risico is enerzijds afhankelijk van de aankoopprijs, maar zal ook afhankelijk zijn van het moment in de ontwikkeling. Zo zullen bouwrijp gemaakte gronden een hogere waarde hebben. Tot nu toe zijn de daadwerkelijke uitgaven voor de grondverwerving ca. € 9,9 miljoen. Alle andere uitgaven betrekking hebbende op het project zijn door de PBBV gedaan en gefinancierd met externe middelen.

COLOFON

Uitgave

Provincie Zeeland

Tekst

Provincie Zeeland

Fotografie

Ingrid Borger

Prepress

Provincie Zeeland

Print

Provincie Zeeland

Middelburg, april 2014